

40e jaargang no. 8, augustus 1979

Omze Vogels

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

DAGELIJKS BESTUUR N.B.v.V.

Voorzitter: A. van Liempd, Rubensstraat 17, 4812 AK Breda, telefoon (076) 13 61 37.

Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71, 3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 61 60.

Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, 4621 AT Bergen op Zoom.

2e Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39, 7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.

Commissaris: D.J. van der Molen, Esschingstraat 80, 7721 XD Dalfsen, telefoon (05293) 12 57.

DISTRICTSVOORZITTERS

District Groningen: R.P. Smith, Zuiderveen 36a, 9673 EL Winschoten, telefoon (05970) 1 35 83.

District Friesland: J. Forsten, Zulderkade 8, 8801 MJ Franeker, telefoon (05170) 29 68.

District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126, 7885 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.

District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41, 7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 30 06.

District Gelderland: D.J. Prinsen, Berkenlaan 132, 7064 HT Silvolde, telefoon (08350) 53 14.

District Utrecht: C. van Lunteren, Vlasoord 13, 3991 XC Houten, telefoon (03403) 26 08.

District Noord-Holland: A.J.F. Lammerse, Oude Kruisweg 104, 2142 EH Cruquius, telefoon (023) 28 59 06.

District Zuid-Holland: G.C. Goedschalk, Akeleistraat 148, 2565 PC Den Haag, telefoon (070) 68 16 70.

District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4, 4561 WN Hulst, telefoon (01140) 38 16.

District West Noord-Brabant: J.C.W. Luijsterburg, Nieuweweg 23, 4631 TC Hoogerheide, telefoon (01646) 31 17.

District Oost Noord-Brabant: J.C. Vos, Braillestraat 2, 5361 AK Grave, telefoon (08860) 29 78.

District Limburg: H.J. Nooijen, Reigerstraat 29, 5932 VX Tegelen, telefoon (077) 3 34 58.

CONTACTPERSONEN TECHNISCHE COMMISSIES

G. van der Meijden, Kempenlandstraat 27, 5283 CK Boxtel, telefoon (04116) 7 45 29, voor tropen, grasparkieten etc.

H.J. Veerkamp, Royaardsplein 12, 3123 AN Schiedam, telefoon (010) 71 48 39, voor kleur- en postuurkanaries.

H. Warmerdam, v.d. Duin van Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom, telefoon (02520) 1 75 57, voor zangkanaries.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Aletta Jacobsstraat 4, postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom, gironummer 1148324, telefoon (01640) 3 50 07. Geopend: 08.00 - 17.00 uur. 's Zaterdags gesloten.

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling.

Binnenland f 27,50 per jaar, bij vooruitbetaling op onze giro 1148324. **Buitenland** f 37,50 per jaar, per luchtpost extra tarief volgens PTT-kosten.

België: 400 Bfr per jaar, bij vooruitbetaling op rekening nr. 000-0156074-01 bij het bestuur der postcheck te Brussel 1.

Opgave abonnement bij het Bonds bureau, Bergen op Zoom.

322

Onze

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wend zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn plaats van inwoning gevestigde afdeling.

ADRESSEN SPECIAALCLUBS N.B.v.V.

Nederlandse Zebra vinkenclub

Secretaris: J.G. J. van Valkenburg, Snijderstraat 15a, 4204 EB Gorkum, telefoon (01830) 3 45 83.

Penningmeester: A.A. Straver, Emmalaan 9, 2405 GA Alphen a.d. Rijn, Postgiro 3541696 t.n.v. penningm. NZC Alphen a.d. Rijn.

Contributie f 20,— per jaar. Entree f 5,—.

Speciaalclub Vorm- en Postuurkanaries

Secretaris: W. de Vries, Vleugel 3, 3173 RE Poortugaal, telefoon (010) 38 27 43.

Penningmeester: L.J.G. Rovers, W.H. Jordaansingel 40, 7481 GP Haaksbergen, telefoon (05427) 28 24.

Giro t.n.v. de postuurkanarieclub nr. 1667906.

Contributie f 20,— per jaar. Entree f 5,—.

Speciaalclub Eur. vogels en hun hybriden

Secretaris: S.A. van Dongen, Schimmelpenninckstraat 17, 5037 RT Tilburg, telefoon (013) 67 25 05.

Penningmeester: G.F. Jansen, Fresiastraat 15, 3742 TK Baarn, telefoon (02154) 1 83 34.

Giro 3158484 t.n.v. Spec. cl. Eur. Vogels. Contributie f 20,— per jaar. Entree f 5,—.

Speciaalclub van insecten- en vruchtenetende vogels

Secretaris: H. Kehl, Plein 1953, nr. 144, 3086 EK Rotterdam, telefoon (010) 80 28 54.

Penningmeester: E. Zehenpfenning, Acacialaan 8, 3741 WC Baarn, telefoon (02154) 1 20 07,

giro 2625815, t.n.v. penn. speciaalclub. Contributie f 25,— per jaar. entree f 5,—.

Japanse Meeuwclub

Secretaris: A. Kok, Pals 29, 6931 DJ Westervoort, telefoon (08303) 23 58.

Penningmeester: W.A.M. Berns, Kerkallee 91, 6882 AP Velp, Gld., telefoon (085) 61 96 28.

Rek.nr. 30.39.88.207 Rabobank, Velp. t.n.v. Penningmeester J.M.C.

Contributie f 15,— per jaar. Entree f 5,—.

Parkieten Speciaalclub van Gras- en Grote parkieten

Secretaris: J. M. Lupsan, Hoge Waard 31, 6825 JL Arnhem, telefoon (085) 61 19 15.

Contributie f 20,— per jaar. Entree f 2,50. Storten op postgiro nr.3587100 t.n.v. Parkieten Speciaalclub, Karel Doormanstraat 42, Waubach (L.).

Inlichtingen, opgave nieuwe leden en betaling contributie uitsluitend aan bovenstaande adressen.

Vogels

ND VAN VOGELLIEFHEDERS (OPLAGE 49.000)

REDACTIE

C.E. van Berkel
Chr. Walraven

Redactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties — ook die van leden en abonnees — met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de N.B.v.V. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op „Onze Vogels”, van zuivere particuliere aard zie onder „Vraag en Aanbod”.

VRAGEN OVER?

KLEURKANARIES aan: W.C. Oonk, Bergweg 37,
7242 EP Lochem.

WATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, v.d. Duin van
Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.

HARZERS aan: E. de Koning, Vrouwenweg 16,
2322 LK Leiden.

GRASPARKIETEN aan: H.W.J. v.d. Linden,
Averbodestraat 72, 5921 ES Blerick.

ZEBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN TROPEN-
BASTAARDEN aan: G.W. v.d. Meijden,
Kempenlandstraat 27, 5283 CK Bostel.

GROTE PARKIETEN, EUROPESE VOGELS (WILDZANG)
EN HUN BASTAARDEN aan: D.A. Duivis,
St. Josephstraat 46, 4847 SG Teteringen.

TROPISCHE VOGELS aan: H. Kehl, Plein 1953 nr. 144
3086 EK Rotterdam.

VORM- EN POSTUURKANARIES aan: A.P. Kools,
Molenweg 9, 4505 PM Zuidzande.

Het volgende nummer wordt per post bezorgd op
24 september 1979

IN DIT NUMMER

	pag.
Niet alle wida's zijn echte wida's	324
NBvV Boekenservice	329
Grasparkieten allerlei	331
De volièrre van de maand	332
Het Beckmannianisme en de kleurkanarie wereld	334
De Wilsonsljster	337
Vitaminen en mineralen 1-2	338
Lage druk	341
Exotische vogels als huisdieren. Ja of Nee	342
Philippijnse hangparkiet	343
Geslaagde kweek met groen-kop of olijfrug honingvogels	345
Korte berichten	347
Planten de grond in zelfs hartje zomer	348
Onkruiden. Allyssum benthami	349
Uw vraag ons antwoord	351
Het kweken van europese vogels	352
De lachduif	354
De pelikaan	356
De plukkende papegaai	358
Het heeft rode ogen en het vliegt, rara	360
Vraag en Aanbod	362

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
Zomer & Keuning boeken - Ede	330
Edelchemie b.v. Pankeel, A. P. van Gils	332
Blankenstyn, H. P. M. Zomer	333
G. J. van Gelder, Intern. Hobby-Boekhandel,	
W. Rouppe van der Voort, Cécilé	336
V.V.R. Vogelvoederfabriek, Orni-mondo	340
Sluis	350
W. Rouppe van der Voort, Fauna Lux	353
Metaalwarenfabriek Hulskamp b.v., Vogelhandel	
Bellekens, ADGEFO, EB-eivoer	329/355
404, Fauna metaalwaren b.v.	363
Fauna Metaalwaren	364
Beaphar	365
Sabri Pet Supplies	366
Hellingman bv, De Tropenhal, Siem van 't Hart,	
Mini fauna, Rein v. d. Veen, F. Thyssen,	
De Voederspecialist, Animali	341/355/367
Witte molen	368

Foto voorplaat:

Lierstaartwidavogel

Foto: Walsrode/Müller

Postzegels voor antwoord bijsluiten.

Ontwerp en druk: Steens b.v., boekdruk/offset
Postbus 59 - Schiedam - Telefoon (010) 73 00 88

niet alle

Tekst: Cees van Berkel

Fotografie: Vogelpark Walsrode, Horst Müller en Harry Lacey

Literatuur: Onze Vogels, Deel 9 van het Leven der Dieren van Grzimek en Deel 3 van de Encyclopedie voor de Vogelliefhebber van Rutgers c.s.

Misschien komt het door de diep ingewortelde naamgeving, dat we alle prachtvinkachtigen met een lange staart wida's noemen. We kennen vaak geen onderscheid en brengen ze onder één noemer. Dit wordt bovendien nog in de hand gewerkt door dat alle soorten die wij onder wida's verstaan, enkele belangrijke overeenkomsten vertonen. Zo zijn alle mannelijke vogels polygaam hetgeen wil zeggen dat zij er meerdere wijfjes op na houden. Bovendien zijn de mannen tijdens de broedperiode in een werkelijk zeer fraai prachtkleed gehuld. Buiten die periode zijn ze evenals de poppen, eenvoudig gekleurde vogels. Ze ondergaan jaarlijks een ware metamorfose.

Toch is er ornithologisch verschil tussen twee groepen. De ene groep pleegt namelijk broedparasitisme en de andere groep doet dat niet.

Widua's zijn echte widua's

De eerste groep, de **broedparasieten**, behoren we **WEDUWEVOGELS** te noemen.

De tweede groep, **geen broedparasieten**, behoren we **WIDAVOGELS** te noemen.

Alles goed en wel zult u zeggen, maar hoe weet je nu of het weduwe- of widavogels zijn. We dienen af te gaan op de wetenschappelijke benaming en te weten dat de soorten met de naam **VIDUA** of **STEGANURA** **weduwevogels** zijn en de soorten met de naam **EUPLECTUS** **widavogels** zijn. Voor de naam „euplectis” lezen we in de meeste literatuur nog de benaming „coliuspaster”. In de nieuwe systematiek ziet men echter liever de naam euplectis.

Broedparasieten, dus de **weduwevogels**, zijn:

idua regia, Koningsweduwevogel, voorkomende in Zuidwest Afrika, Botswana en Angola.

idua castrovi, Kastrovwidavogel, voorkomende in de Granaatastrilde, *reaginthus granatius*.

idua fischeri, Fishers weduwevogel, voorkomende in Oost-Afrika, Kenia.

idua macroura, Dominikaner weduwevogel, voorkomende zuidelijk van de Sahara.

idua hypocherina, Glansweduwevogel, voorkomende in Oost-Afrika in Ethiopië tot Oeganda en Zuid-Tanzania.

idua erythronotus, Efenastrilde, voorkomende in Oost-Afrika in Ethiopië tot Oeganda en Zuid-Tanzania.

idua nana, Kleine weduwevogel, voorkomende in Oost-Afrika in Ethiopië tot Oeganda en Zuid-Tanzania.

idua paradisaea, Paradijsweduwevogel, voorkomende in Oost-Afrika in Ethiopië tot Oeganda en Zuid-Tanzania.

wevogel, voorkomende in een groot deel van Zuid- en Oost-Afrika.

Als gastvogel fungeren de Pytilia-soorten. Zie zwart/wit-afbeelding met onderschrift.

Hypochera, de Staal- en Atlasvinken welke voorkomen in Abessinië, Somalië, Kenya en Zuid-Afrika. Zij parasiteren enkele Lagonosticta-soorten, de vuurvinken.

Uit het bovenstaande zal het u duidelijk zijn dat elke soort en ondersoort van de weduwevogels een eigen specifieke soort prachtvink heeft die als gastvogel fungeert.

De naam Vidua, weduwe, hebben ze te danken aan de zwarte brede en lange staartveren die de onderzoekers in die tijd hebben doen denken aan afhappende rouwsluiers.

De weduwevogels hebben zich in de loop der eeuwen zodanig geëvolueerd dat hun jongen in bijna niets te onderscheiden zijn van de jongen van de waard- of gastvogels.

Ik heb hiervoor al aangegeven welke soorten worden geparasiteerd. Opvallend is dat de voor elke soort van de prachtvinken zo kenmerkende verhemeltekening van de nestvogels ook exact aanwezig is bij de jongen van de weduwevogels. Zij hebben zich in alles ingesteld op de jongen van de gastvogels en dit geldt niet alleen voor wat betreft kleur en tekening van het verhemelte, maar ook voeren zij precies dezelfde bewegingen van de kopjes uit bij het bedelen om voedsel en is de kleur van hun jeugdkleed eveneens precies hetzelfde.

Een jonge koningsweduwevogel bijvoorbeeld, steekt niet af bij de jonge granaatastrilden in datzelfde nestje. Dit brengt met zich dat de (pleeg-)oudervogels hem even goed verzorgen als de eigen jongen. Voor hen is er geen enkel verschil. Zou dat wel het geval zijn, dan zou de jonge koningsweduwevogel gedoemd zijn de hongersdood te sterven. Prachtvinken kennen namelijk in-

stinctief de snavel- en verhemeltekening van hun jongen zo goed, dat zij alles wat afwijkt negeren. Zij zullen zo'n afwijkend jong onherroepelijk overslaan en geen enkel voedsel geven.

Vergelijken we de weduwevogels met andere parasiterende vogelsoorten, dan moeten we vaststellen dat deze vorm van parasitisme wel huimaan is. Er is geen „overboord“ werken van eieren of jonge vogels zoals dat onze Koekoek pleegt te doen. Een andere parasiet, de Grote Honingwijzer, Indicators, die eveneens in Afrika voorkomt, legt in het nest van de gastvogel een ei en zodra dat ei is uitgekomen is het eerste wat dat kale en nog blinde jong doet de eieren of jongen van de gastvogel uit het nest werpen. De jonge Koekoek doet dat als het ware met zijn achterste, de Grote Honingwijzer is door de natuur gezegend met twee scherpe eitandjes, een naar beneden gebogen op de bovensnavel en een op de ondersnavel. Deze twee stukjes „gereedschap“, welke overigens na een week weer weg zijn, weet dat jong als een schaar te gebruiken waardoor hij beter zijn „prooi“ kan vatten om het uit het nest te gooien. Enkele parasiterende troepialen maken met hun snavel heel kleine gaatjes in de eieren van de gastvogel waardoor de embryo's afsterven. Bij de weduwevogels vallen er dus geen slachtoffers.

We hebben gezien dat de weduwevogels zich volledig hebben aangepast aan de soort prachtvink die ze parasiteren, maar het gaat nog verder. Elke weduwevogel heeft in zijn liedje, dat hij dikwijls en met veel verve laat horen, dezelfde strofen die ook de gastheren laten horen. Zo is uit het liedje dat de Koningsweduwevogel ten gehore brengt duidelijk zijn „relatie“ met de granaatastrilde te horen. Bepaalde strofen komen, zowel bij de begroeting, het

nestlokken, woede-, lok- en contact roepen, zeer duidelijk overeen dat is zeer bijzonder.

Dit unieke verschijnsel draagt ook toe bij dat de weduwevogelsoorten zuiver blijven; hierdoor wordt voorkomen dat bepaald soorten of ondersoorten zich zo den mengen.

In feite is het dus zo dat de popje van de weduwevogels twee mannen nodig hebben om zodanig te worden geprikkeld dat zij tot voortplanting overgaan, een man van de eigen en een man van de gastsoort. Z gaat dan pas in broedstemming verkeren wanneer zij ziet dat de gastheer aan nestbouw bezig is. Hierdoor geprikkeld heeft zij een mannetje van de eigen soort nodig om de paringsdaad uit te voeren. Blij in het algemeen een popje van de weduwevogels gedurende de gans broedperiode trouw aan haar eigen mannelijke soortgenoot, de „relatie“ met de gastheer is ten einde zodra het ei in zijn nest is gelegd. En wi de kleur van de eitjes betreft, al weduwevogels leggen witte eitjes gelijk hun gastvogels.

De weduwevogels vormen in de systematiek als het ware de overgang tussen de wevers en de prachtvinken en zij zijn eigenlijk de **echte wida's**.

Behalve het broedparasitisme is er nog een belangrijk verschil tussen de weduwe- en de wida's. Wanneer de weduwevogels hun rustkleed inwisselen voor het prachtkleed, verwisselen, voor wat de staart betreft, alleen de 4 middelste staartveren welke in sterk verlengde vorm uitgroeien.

Bij de wida's ruit de gehele staart, met andere woorden zij krijgen 12 nieuwe al of niet verlengde staartveren.

Tot de **niet-parasiterende, de wida's**, behoren:

Euplectes axillaris, roodschouderwida, voorkomende in Rhodesië, M

niet alle wida's zijn echte wida's

zambique en Transvaal.

Euplectus macrouros, Geelmantel- en geelschouderwida, voorkomende in Senegal, Angola, Rhodesië, Mozambique, Noord-Abessinië en West-Kenya.

Euplectus albonotatus, Wit- en roodvleugelwida, voorkomende in Zuid-Tanganjika, Zuidoost-Zambia, Rhodesië en Mozambique.

Euplectus hartlaubi, Hartlaubs wida, voorkomende in Mozambique, Transvaal en Natal.

Euplectus ardens, Schild- of Roodkeelwida, voorkomende in Oeganda, Zuidoost-Kenya, Zuidoost-Zambia, Angola, Tangajika en Oost-Afrika.

Euplectus prognæ, Hanestaartwida, voorkomende in Noord-Rhodesië en Oost-Afrika.

Euplectus jacksoni, Jacksons- of Lierstaartwida, voorkomende in Centraal-Kenya en Noord-Tanzania.

Euplectus capensis, Fluweelwida, voorkomende van Ethiopië tot Angola, zuidelijk en oostelijk Zuid-Afrika, Kameroen tot Noordoost-Nigeria. Verschillende soorten hebben ook nog een of meerdere ondersoorten. De wida's behoren tot de Weversgroep. Zij bouwen even kunstige nesten als de wevers die er echter anders uitzien. De nesten van de wida's zijn rond en hebben een rijdelsing hoog in de bol gelegen ingang.

Buiten de broedtijd is het verenkleed van de mannen en poppen bruinachtig van kleur met zware pigmentbestreping (musachtig). Het prachtkleed van de mannelijke exemplaren is overwegend zwart met al of niet uitgebreide rode of gele veerpartijen en de vooral middelste staartpennen zijn verlengd.

Het zijn meer nog dan de wevers, specifieke zaadeters en ze leven in open gras- en struiklandchap.

In het algemeen bouwen de mannetjes de nesten, althans zeer zeker wat betreft de ruwbouw en door de

popjes worden die nesten met fijne zachte plantendeeltjes gestoffeerd. De mannen balsen voor hun vrouwtjes in fier opgerichte houding met opgezette nekveren en uitgespreide staart. Het is een duidelijke imponeerhouding die ook wordt aangewend om hun territorium te verdedigen tegen rivalen.

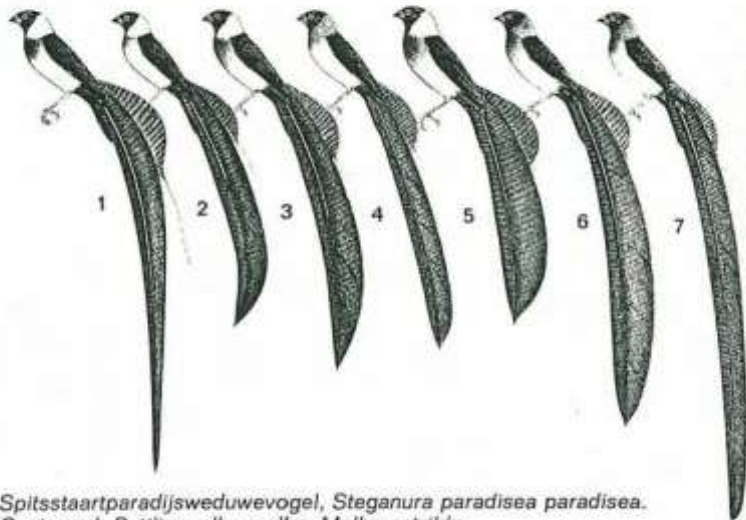
De mannen houden er verschillende vrouwtjes op na, soms wel tot 10 toe.

De eitjes van de wida's zijn gekleurd en getekend. Alleen de popjes broeden en voeden de jongen. In eerste instantie met veel dierlijk voedsel. Als de jongen ongeveer een week oud zijn krijgen ze langzamerhand wat meer plantaardig voedsel in de vorm van rijpe en half-

rijpe in de krop geweekte zaden.

Als de jongen uitvliegen gelijken ze het meest op de popjes, alhoewel er verschillende soorten zijn die al direct wat mannelijke kentekenen vertonen.

Zowel de weduwe- als de wida's zijn uitstekend geschikt om in volières te worden gehouden. In gezelschapsvolières kunnen de lange staarten van de mannelijke exemplaren aanvankelijk weleens tot enige onrust leiden maar, zo ik uit eigen ervaring weet, wennen de andere vogels daar toch vrij snel aan. In de literatuur vindt je wel eens iets over geslaagde kweek met bepaalde soorten. Ik weet niet of deze meldingen allemaal juist zijn. Ik kan

Spitsstaartparadijsweduwevogel, Steganura paradisea paradisea.

Gastvogel: Pytilia melba melba, Melba-astriilde.

Soedanparadijsweduwevogel, Steganura orientalis orientalis.

Gastvogel: Pytilia melba soudanensis, Melba-astriilde.

Kordofanparadijsweduwevogel, Steganura orientalis kadugliensis.

Gastvogel: Pytilia melba jessei, Melba-astriilde.

Senegalparadijsweduwevogel, Steganura orientalis aucupum.

Gastvogel: Pytilia melba citerior, Melba-astriilde.

Breedstaartparadijsweduwevogel, Steganura obtusa.

Gastvogel: Pytilia afra, Wienerastriilde.

Kongoparadijsweduwevogel, Steganura interjecta.

Gastvogel: Pytilia phoenicoptera, Aurora-astriilde.

Togoparadijsweduwevogel, Steganura togoensis.

Gastvogel: Pytilia hypogrammica, Roodmasker aurora-astriilde.

niet alle wida's zijn echte wida's

me echter wel voorstellen dat kweekresultaten haalbaar zijn mits men zich daar maar helemaal op toelegt. Zo zullen dus naast een mannelijke weduwevogel en 4 tot 6 poppen ook de nodige gastvogels in de volière moeten worden ondergebracht. Waar het de wida's betreft ligt het misschien wat eenvoudiger omdat naast één mannelijk exemplaar en een aantal vrouwelijke vogels er geen gastvogels nodig zijn. Een goed mengsel tropenzaad, wat rijpe en halfrijpe onkruidzaden, een goed eivoer en in de broedperiode ook het nodige dierlijke voedsel, is voldoende om ze in een goede conditie te houden.

Tot slot wil ik u nog even nader laten kennis maken met de vogel die op de fraaie voorplaat van deze editie prijkt. Het betreft de JACKSONS- of LIERSTAARTWIDAVOGEL.

V. D. van Someren geeft van deze soort de volgende omschrijving: Nadat de mannetjes van de Lierstaartwidavogel in hun grijze rustkleed samen met de vrouwtjes in troepen door het land hebben geworven, beginnen ze in februari te ruïen.

Wanneer ze hun zwarte broedkleed hebben gekregen, zonderen ze zich van de troepen af, gaan op graspollen zitten en leggen dansplaatsen aan. Zo'n dansplaats, waarvan elk mannetje er verscheidene bezit, is ongeveer een vierkante meter groot en bestaat uit een ongeveer 20 cm hoge graspol, waaromheen het gras is platgetrapt. De graspol is ovaal van vorm en heeft aan beide lange zijden een instulping, welke door de vogel is gemaakt. De dansplaatsen van verschillende mannetjes liggen gewoonlijk meer dan 4 meter van elkaar. Wanneer een mannetje zijn dansplaats nadert, richt hij als een haan zijn lange staartveren op; als een vreemd mannetje in dezelfde houding nadert, wordt hij meteen aangevallen en verjaagd, maar dit gebeurt niet als hij een andere houding aanneemt. Het mannetje neemt

nooit boven op de graspol plaats, hij bevindt zich meestal in het gras rond de dansplaats en laat daar zijn korte, doffe zang horen, houdt het platgetrapte gras om de pol schoon en maakt met de kop achterover, opgezette halveren, gebogen staart en trappende poten luchtsprongen tot een hoogte van 60 cm. Hij doet dat hoogstens zes keer achter elkaar. Daarna loopt hij weer om de graspol heen, maakt buigingen en

vergroot de instulpingen door met

de borst tegen het gras te duwen. Wanneer een vrouwtje de dansplaats nadert, houdt het mannetje op met springen, zet de halsvere op, schudt de opgeheven staart en strijkt er mee over de bek en ogen van het wijfje, dat intussen haar aandacht aan de graspol wijdt en e wat aan pikt. Tenslotte vindt de paring plaats. Blijkbaar is de Lierstaartwidavogel de enige soort van de wida's waarbij geen paarvorming tot stand komt. De wijfjes bouwen vermoedelijk alleen het nest en komen alleen voor de paring naar de dansplaatsen. Einde citaat.

Uit deze beschrijving blijkt dat de Lierstaartwidavogel voor wat betreft de voortplanting sterk afwijkt van de gedragingen van de overige wida's.

Koningswida en granaastrilde met 20 dagen oude jongen.

*boven wida
onder granaastrilde*

grasparkieten allerlei

door H. W. J. v. d. Linden

Vitamine B1

Thiamine zoals vitamine B1 ook vaak genoemd wordt komt voor in zaadkiemen en in de zemelen van zaden doch ook maar in wat mindere mate in groenvoer en melk.

Thiamine is noodzakelijk voor de groei en ontwikkeling en draagt in belangrijke mate bij tot de koolhydraatstofwisseling en de waterhuishouding van het lichaam. Ook schijnt vitamine B1 invloed uit te oefenen op het geheel van zenuwen dat de prikkels van de buitenwereld opvangt en doorgeeft naar het centrale zenuwstelsel. Vandaar dat bij een tekort aan thiamine o.a. verlamingsverschijnselen optreden. Andere deficiëntie verschijnselen zijn: ruwe bevedering, dik zitten en vaak een slijmerige ontlasting.

Vitamine B2

Vitamine B2, ook wel aangeduid als riboflavine, komt voor in melk, eieren, granen, zaden en in biergist. Riboflavine is voor de enzymatische processen van de stofwisseling van koolhydraten, vetten, en eiwitten onontbeerlijk.

Avitaminose B2 uit zich in verminderde groei, afsterven van de vrucht in het ei, teenverkrommingen.

Vitamine B6

Vitamine B6 of pyridoxine komt o.a. voor in bladgroenten, biergist en graankiemen. Het is zeer lichtgevoelig.

Tekorten aan vitamine B6 zal onherroepelijk leiden tot storingen in de eiwitstofwisseling, en een hiermede gepaard gaande slechte groei en kramptoestanden. Vitamine B6 treedt nl. als een soort hulp op van enzymen die betrokken zijn bij deze

stofwisselingsprocessen. M.a.w. de activiteit van de betrokken enzymen hangt af van de aanwezigheid van een bepaald vitamine. Ook nicotinezuur, pantotheenzuur, folinezuur en biotine blijken ieder voor zich gebonden te zijn aan een of meerdere enzymgroepen.

Vitamine B12

Omdat de chemische samenstelling van vitamine B12 is opgebouwd rond een atoom cobalt, wat als een unicum mag worden beschouwd in levende organismen, wordt het ook wel cyaanocobalamine genoemd.

Vitamine B12 komt voor in meststoffen en kan door de vogels d.m.v. de in de darmen voorkomende bacteriën worden gevormd. Verder komt het in uiterst geringe hoeveelheden voor in melk en eidooier. Ook in antibiotica, zoals penicilline, terramycine en aureomycine die dienen om schadelijke micro-organismen te vernietigen, komt vitamine B12 voor. Vitamine B12 is voor de omzetting van bepaalde aminozuren in andere aminozuren uitermate belangrijk. Ook bij de vorming van bloedlichaampjes, zo hebben proeven duidelijk aangetoond, is vitamine B12 betrokken.

Een vitamine B12 gebruik zal ongetwijfeld leiden tot slechte broedsultaten, zoals slecht uit het ei komen en een hoge sterfte gedurende de eerste levensdagen.

Biotine

Biotine fungeert als co-enzym bij de koolhydraatstofwisseling en is voorts betrokken bij de vetsynthese.

Bij gebrek aan biotine treden huidafwijkingen op vooral rondom de snavel.

Behoorlijke hoeveelheden biotine komen voor in eidooier, melkpoeder, aardnoten, granen en groenvoeders. Ook kan de vogel zelf biotine vormen in het darmkanaal.

De vitamine is zeer lichtgevoelig doch tamelijk bestand tegen zuren. De stof echter niet vermengen met rauwe eieren vanwege het hierin voorkomende avidine welke de werking van biotine onmogelijk maakt.

Choline

Choline komt met name voor in zonnebloempitten en diverse andere zaden.

Bijzonder rijk aan choline zijn verder melkpoeder, biergist en vismeel. Choline speelt een rol bij de afzet van vetten in de lever en bij het transport van vetzuren uit de lever. Deficiëntieverschijnselen zijn leververvetting en een hiermede gepaard gaande lichamelijke achteruitgang.

Foliumzuur

Foliumzuurverbindingen spelen o.a. een belangrijke rol in de DNA en RNA synthese en zijn dan ook van essentieel belang voor de celgroei en celdeling.

Verschijnselen van een foliumzuurdeficiëntie zijn o.a. dunne ontlasting, ademnood, gewichtsverlies, algemene zwakte, slechte bevedering en onvoldoende groei.

Redelijke hoeveelheden foliumzuur komen o.a. voor in tarwe, mais, andijvie en koolsoorten.

Foliumzuur is warmte- en zeer lichtgevoelig. De aanwezigheid van vitamine C in de voeding remt het verlies aan foliumzuur af. Samengestelde diëten waarin weinig of geen vitamine C voorkomt zijn tevens arm aan foliumzuur.

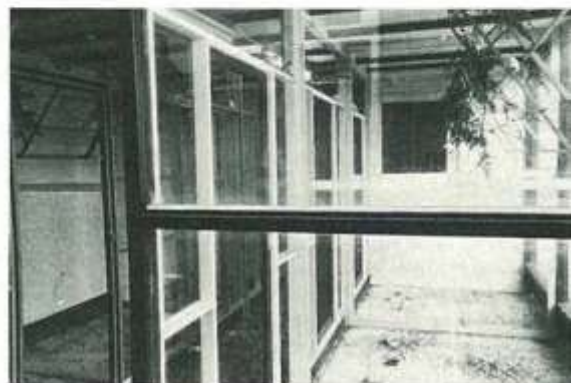
de volière van de maand

In de tuin van ons lid B. Buitenhuis, Holtackers 9 in het Drentse Angerlo, zijn niet minder dan drie volières gebouwd, een van 4x3x2 m (A), een van 1,5x1x2 m (B) en een van 3x1x1,80 m (C). Twee er van, A en B, zijn gebouwd van niet zwaar hout en volière C is gemaakt van ijzeren pijp. De nacht- of binnerverblijven van de volières A en B bevinden zich in de schuur waartegen ze gebouwd zijn. De ijzeren volière (C) is gebouwd tegen een van de

gevels van de woning en als het ware om het raam van een kamer welke kamer tijdens de winters dienst doet als vogelverblijf. In die volière zijn namelijk enkele kolibries, suiker- en honingvogeltjes en wat brilvogeltjes gehuisvest. Deze vogels worden 's winters ondergebracht in een aantal vitrines die in bedoelde kamer staan opgesteld.

Op foto 1 ziet u uiterst links een gedeelte van die ijzeren volière en op

de achtergrond de volières A en B. Foto 2 laat u die beide volières wat van korterbij zien. U ziet het, het houtwerk is vrij dun en smal gehouden maar het geheel is toch van voldoende sterkte gebleken. Alle drie de volières zijn niet op een fundering gebouwd. De stijlen zijn diep de grond ingedreven, nadat ze vooraf met een goed impregneermiddel waren behandeld. Ook het gaas is, na een soortgelijke behandeling, eerder de grond ingewerkt. Mede door de zo lichte constructie en de donkere kleur waarin het hout en ijzerwerk is geschilderd, vallen de volières helemaal niet op en met de beplanting in en om de vogelverblijven vormen ze één geheel met de tuin. De volières A en B zijn var een schrikdraadinstallatie voorzien want ook in het Drentse behorer zwerfkatten tot de talrijke levende wezens. In volière A is een klein ondiep vijftje aangelegd en een weelderige beplanting. Het laat zich gemakkelijk verstaan dat juist in die volière talrijke wildzangvogels, he eerste levenslicht hebben aan schouwd en ook de cedervogels hebben er met succes in gekweekt. Een goed geplante volière is een luss voor het oog en een weldaad voor de meeste vogelsoorten. Volière E

EDELCHEMIE B.V. PANHEEL vecht voor een schoner milieu

Fabriceert: NEOFLEX-E-3-X, de beproefde frisse INSECTENDODENDE verf voor uw hokken, volière, broednesten etc. Het gebruik van insecticide is 100x minder.

NEVEX het nieuwe spuitmiddel op basis van Pyrethrum. Niet schadelijk. In flessen van 1 liter.

Bel ons op:
telefoon 04747-22 20

A. P. van Gils

Abcovenseweg 19
5051 PT Goirle
Telefoon 013/341579

**Regelmatig in voorraad:
tropische vogels uit Australië, Afrika,
Zuid-Amerika en Azië,
Papegaaien, parkieten, kanarie's etc.**

Geopend:
Maandag t/m vrijdag 9.00 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 18.00 uur
Zaterdag 9.00 tot 17.00 uur. - Zondag's gesloten.

s voor het dochtertje van Buitenhuis en zij kweekt daarin zebra-vinkjes. Jong geleerd is oud gedaan. Zij al straks met kennis van zaken over vogels kunnen spreken; zij zal ook weinig moeite hebben om later verblijven mee te werken aan het instandhouden van de zo schaars vordende stukjes natuur; zij zal alles wat leeft en groeit met respect behandelen en dat is allemaal heel erg belangrijk. Wie zei er ook weer dat het houden en kweken van vogels ontoelaatbaar was en weinig of geen educatieve waarde heeft?

Terug naar het heerlijke stukje natuur dat Buitenhuis heeft aangelegd en nede daardoor een groot deel van zijn vrije tijd zo goed weet te benutten. De foto's maken duidelijk dat het vorenstaande geen loze kreet is. Een grote sortering planten, heesters, coniferen en ... vogels zorgen voor een luisterrijke aanblik.

Foto 3, 4 en 5

Zo geheel anders, maar niettemin even goed is het vogelverblijf van de heer C. Roeven die aan het Viertantje 23 in Medemblik woont. Deze vogelbungalow is in 1976 gebouwd door zijn buurman. Ja, een goede buur is beter dan een verre vriend. Aan de achterzijde grenst

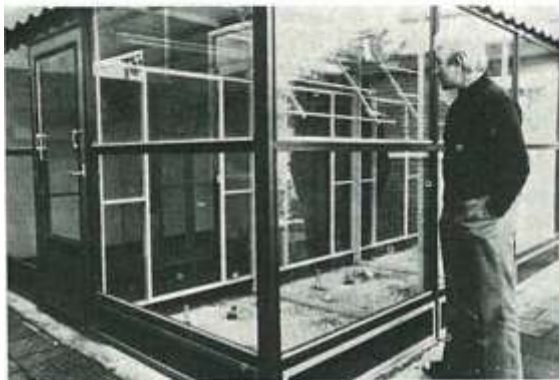
het verblijf tegen een schuurtje en aan de westzijde tegen een 20 mm dikke betonschutting.

Het bouwwerk is 4,20 m lang, 3,80 m breed en 2 tot 2,10 m hoog, onderverdeeld in zes vakken. Het geheel is gebouwd op een pui van 30 cm hoog betontriplek. In het midden loopt over de gehele lengte een gang van 80 cm breed. Hierop aansluitend zitten aan weerszijden drie vakken van 1,40 m breed en 1,50 m diep, voorzien van trapsgewijze 14 mm dikke zitstokken. In elk vak is een deurtje aangebracht van 60 cm breed en 1,50 m hoog. De deurtjes bevinden zich in het midden van elk vak. Het dak is van 12 mm dik spaanplaat en voorzien van rubberoid, afgestrooid met blauwe leisteen. Dit dak rust op liggers van 60 x 40 mm. Aan de voorzijde zijn 4 en aan de zijkant zijn 6 ramen aangebracht. De ruiten zijn 6 mm dik en geplaatst in pvc-raamlijsten. De buitendeur is voorzien van een uitneembaar raam en aan de bovenzijde is nog een openslaand raampje aangebracht.

Toen het gehele bouwwerk overeind stond, is er binnen een betonvloer van 8 mm dik gestort, zodat het geheel in het beton verankerd zit. Alle houtwerk is eerst in de loodmenie

gezet en afgewerkt met twee lagen donkerbruine matverf, de sierlatten zijn okergeel en eveneens mat terwijl het interieur zoals plafonds en wanden mat helderwit zijn geschilderd. De foto's zijn genomen door B. Wiete en P. Vroonland. Roeven schijnt wel overal zijn mannetjes voor te kunnen vinden, da's goed bekeken. De volière is bevolkt met diverse kleurslagen kanaries, zoals rode vetstof, citroengeel, reswit, ino's en albino's. Kweken doet Roeven in het schuurtje waarin in een afgescheiden gedeelte 20 broedkooien staan opgesteld elk 50x35x35 cm groot. Een automatisch werkende schakelklok zorgt voor een keurig op tijd in én uitgaande verlichting die ook tot in de volière is doorgetrokken. Voor de verwarming draagt een keukengaskachel zorg die ook nog enige warmte kan overbrengen in de volière. De kweekresultaten zijn goed; gemiddeld over de laatste drie jaar 150 jongen uit 17 poppen in telkens goed twee rondes. Ook, zo zegt Roeven, zijn de resultaten op de tentoonstellingen bevredigend.

Wij wensen beide medewerkers aan deze editie nog heel veel succes en danken ze voor hun spontane medewerking.

Bird specialist

Geheel vrijblijvend kunnen wij u aanbieden:
Diverse soorten tropische vogels, kanaries, papegaaien en Zuid Amerikaanse parkieten.

Wij vragen te koop:
Diverse soorten Australische parkieten en prachtvinken.

**BLANKESTIJN'S
PET FARM B.V.
IMPORT & EXPORT**

Dahliastraat 39 - 3905 ZL Veenendaal
Telefoon (08385) 1 23 67 / 145 30

De Vogelhorst

KWEKERIJ VAN

☆ **Parkieten** ☆ **Fazanten** ☆

H.P.M. ZOMER
MOLENWEG 7
POSTCODE 6741 KK LUNTEREN
TEL. 08388-2070

het Beckmannianisme en de kleurkanariewereld

door W. Beckmann

In mijn onschuld geloofde ik, toen ik me mengde in de discussie betreffende de verervingwijze van het phaeomelanine bij de kleurkanarie, nl. geslachtsgebonden of autosomaal, dat de discussie daartoe beperkt zou blijven.

Dit blijkt echter niet het geval te zijn, Jan Kuiper komt met de term „Beckmannianisme” op de proppen en verder ergert hij zich aan de uitdrukkingen zoals: verhinderen, beletten enz. Dus voel ik me a.h.w. gedrongen een antwoord te geven op zijn laatste artikel „Denkpatronen en hun dubbele bodem”.

De narigheid van een dergelijke artikelenreeks is, dat de serieuze lezer genoodzaakt is steeds maar weer terug te grijpen op de vorige artikelen om de draad niet helemaal kwijt te raken. Het kan nu eenmaal niet anders, dus beginnen we maar. Ik vraag me af waarom Jan Kuiper en alle andere kanariekwekers steeds maar weer praten over „onafhankelijke factoren”, terwijl ze, zoals duidelijk uit de artikelen blijkt bedoelen enerzijds de factoren in de geslachtschromosomen en anderzijds de factoren in de overige autosomale chromosomen. Waarom nu toch?

We kennen twee soorten chromosomen, nl. het paar geslachtschromosomen, waarin zich vele ons bekende reductiefactoren bevinden, die dus vanzelfsprekend aan elkaar gekoppeld zijn; en de overige autosomale chromosoomparen. De zich daarin bevindende erfelijke factoren noemen we autosomale factoren en natuurlijk vererven deze onafhankelijk van de factoren die zich in de geslachtschromosomen bevinden. Als voorbeeld: de agaafactor vererft geslachtsgebonden en is recessief t.o.v. haar wildallele. De opaafactor vererft autosomaal (ook de ino- en grijsvleugelfactor, om er maar een paar te noemen) en is ook recessief t.o.v. haar wildallele.

Natuurlijk vererven alle autosomale factoren onafhankelijk van alle geslachtsgebonden factoren, maar ook de autosomale factoren kunnen onderling onafhankelijk van elkaar vererven. Zo bevindt zich de opaafactor in een geheel ander autosomaal chromosoompaar dan bijv. de ino-factor of de grijsvleugelfactor. Dus de opaafactor vererft ook on-

afhankelijk van de ino-factor.

Ik hoop niet dat jullie in dezelfde fout vervallen als vroeger de oude kanarietheoretici, die kenden de geslachtsgebonden factoren en alle niet geslachtsgebonden factoren werden op een grote hoop in het „autosoom” geveegd, zonder begrip te hebben dat ook deze autosomale factoren onafhankelijk van elkaar konden vererven.

Nu de beruchte klassieke blauwfactor (vererft autosomaal) maar als jij nu eens even naar je boekenkast loopt en je pakt het boekje „Kleurkanarie”, Wenk hobbygidsen, uitgave Kosmos 1971 nr. 64, geschreven door de heer Beckmann (let vooral op de datum) en je leest blz. 42 en 43, wat lees je dan?

Citaat

De klassieke blauwfactor

Deze mutatie zouden wij de antipode van de agaafactor kunnen noemen; bij de agaafactor zagen we dat deze de aanmaak van roodbruine phaeomelaninekorrels reduceerde, bij de klassieke blauwstructuur wordt de aanmaak van roodbruin phaeomelanine verdrongen door de aanmaak van zwarte eumelanine-staafjes. Wij kunnen ook zeggen, dat wij bij de agaafactor een verandering in de toppen van de baarden van roodbruin naar kleurloos zien, bij de klassieke blauwstructuur zien we een verandering in de toppen van de baarden van roodbruin naar zwart eumelanine.

Van de wildvorm weten we dat de basissen van de baarden zwart eumelanine bevatten en de toppen roodbruin phaeomelanine. Bij de klassieke blauwstructuur zien we een uitbreiding van het zwarte eu-

melanine van de basissen naar de toppen, enz. enz.

Nu het citaat op blz. 43.

De vererving van de klassieke blauwfactor

Deze factor bevindt zich in een autosoom chromosoompaar en vererft onafhankelijk van de tot nu toe behandelde factoren.

De klassieke blauwfactor heeft een min of meer intermediaire (noch volledig dominant noch volledig recessief) werking. De werking van bijv. de opaafactor wordt volledig verhinderd door de aanwezigheid van haar wildallele in het andere chromosoom van het paar, maar bij de klassieke blauwfactor versterken de factoren elkaar. Bezit de kanarie de klassieke blauwfactor in één chromosoom van het paar, dan is de werking al merkbaar, bezit zij de factor op beide chromosomen van het paar dan wordt de werking versterkt. Ruwweg gezegd, dubbel aanwezig is de werking op haar sterkst enkelvoudig aanwezig wordt de werking tot ongeveer 50% gereduceerd enz. enz.

We citeren verder: „De letter B is het symbool van de blauwfactor B+ het ontbreken daarvan.” Eindcitaat.

Wat lees je nu Jan?

Ik beschouw de klassieke blauwfactor B niet als een allelomorphe van de factor die verantwoordelijk is voor de oxydatie van het roodbruin phaeomelanine. De factor B veroorzaakt een vermeerdering van het zwarte eumelanine in de baardtoppen.

Hoera, roept Jan Kuiper, dan vererft de phaeomelaninefactor dus toch geslachtsgebonden!!!

Maar dat zeg ik niet Jan.

Verhinderen, beletten, reduceren enz.

Nu komen we aan het „Beckmannianisme”. Tussen twee haakjes, ik voel me toch wel gestreeld door die uitdrukking.

Ik stei

Alle ons bekende factoren bij de kleurkanarie zijn factoren die op een of andere manier de melaninevorming, hetzij phaeomelanine, hetzij eumelanine in een of ander onderdeel van de veer belemmert of reduceert. De ontwikkelingsfactoren resp. eumelanine of phaeomelanine worden door geen van deze factoren aangetast.

Deze ontwikkelingsfactoren blijven in ongemuteerde vorm in het erfelijke factorenbezit van de kanarie aanwezig. Deze ontwikkelingsfactoren, een paar voor het eumelanine in een paar voor het phaeomelanine, waarvan ik aanneem dat ze zich in een of ander autosomaal chromosoompaar bevinden, zijn oeractoren, die de kanarie gemeen heeft met de meeste vinkachtigen, vandaar dat de melaninevererving van de kanarie, de groenvink, de zebravink, de sijs en ook de Japanse meeuw onderling zeer grote overeenkomsten vertonen.

Enkele voorbeelden

De geslachtsgebonden agaafactor leet de oxydatie van het phaeomelanine in de baardtoppen. De autosomale opaalfactor belet eveneens de oxydatie van het phaeomelanine in de baarden. Wat zegt men nu in de kanariewereld? De agaatkanarie mist de mogelijkheid tot oxydatie van het phaeomelanine, maar ook de opaalkanarie mist die mogelijkheid, ergo, de phaeomelaninefactor is in die vogels verdwenen, weggeëerd. Dank je de koekoek.

Maar maar eens een opaal man X zuivere agaafactor. Beide vogels tonen totaal geen phaeomelanine in de bevedering. Maar nu trekken we de ruckendoos open, alle jongen uit deze paring tonen weer phaeomelanine in hun bevedering.

Vaar komt dat nu vandaan? Voel eenvoudig mijne heren. Zowel de agaafactor als de opaal man bezitten nog in ongemuteerde vorm de ontwikkelingsfactor voor het phaeomelanine. Bij de opaalkanarie wordt de werking van deze factor echter belet door de aanwezigheid van de lubbele opaalfactor, bij de agaafactor wordt de werking van deze ontwikkelingsfactor belet door de aanwezigheid van de agaafactor in het chromosoom.

Alle jongen uit deze paring bezitten maar één opaalfactor, maar omdat deze recessief is t.o.v. haar wildtype wordt de werking van de opaalfactor uitgeschakeld en heeft de ontwikkelingsfactor weer vrij spel. Tevens bezitten alle jonge mannen uit deze paring maar één agaafactor in een van de x chromosomen, maar in het andere x chromosoom bevindt zich haar wildtype. Dus is ook de agaafactor uit de werking gesteld.

In de belettende werking van zo-

wel de opaal- als van de agaafactor weggevallen is heeft de ontwikkelingsfactor van het phaeomelanine weer vrij spel.

In formulevorm krijgen we dan het volgende:

$$\text{Opaal man X agaafactor} = \frac{X \text{ rb} + \text{ so}}{X \text{ rb} + \text{ so}} \times \frac{X \text{ rb} \text{ so} +}{Y \text{ so} +} = \frac{X \text{ rb} + \text{ so} +}{X \text{ rb} \text{ so}} \frac{X \text{ rb} + \text{ so} +}{Y \text{ so}}$$

Een tweede voorbeeld

De geslachtsgebonden pastefactor reduceert gedeeltelijk de eumelanine-oxydatie in de haakjes, maar de autosomaal verervende ino-factor belet de eumelanine-oxydatie totaal. Maar ook hier weer, de ontwikkelingsfactor voor het eumelanine blijft in ongemuteerde staat in het erfelijk patroon van zowel de pastel- als de ino aanwezig.

De proef op de som is de paring. Ino man X pastel pop en alle jongen uit deze paring bezitten weer het normale eumelaninebezit.

In formules:

$$\text{Ino man X pastel pop} = \frac{x \text{ rz} + \text{ ino}}{x \text{ rz} \text{ ino}} \times \frac{x \text{ rz} + \text{ ino} +}{y \text{ ino} +} = \frac{x \text{ rz} + \text{ ino}}{x \text{ rz} + \text{ ino}} \frac{x \text{ rz} + \text{ ino} +}{y \text{ ino}}$$

Nou Jan, het bovenstaande mag je gerust Beckmannianisme noemen, maar het zijn nu eenmaal de feiten. In de kleurvererving van de kleurkanarie, de zebravink en vele andere vinkachtigen kan ik je om je oren slaan met veel meer van dergelijke voorbeelden, maar dat lijkt me echter overbodig. Ik ben nog lang niet klaar met mijn antwoord op jouw laatste artikel, nl. die ge-

slachtsbepalende factoren waarvan jij je met een Jantje van Leiden af tracht te doen. Die geslachtsbepalende factoren zullen we in een paar artikelen uitvoerig behandelen, maar dan kom ik met een behoorlijke literatuurlijst, verslag van castratieproeven, welke de werking van de mannelijke en vrouwelijke hormonen uitschakelden enz. enz.

Kijk Jan, als ik iets beweer, ga ik niet over één nacht ijs. Met dat Y chromosoompje scherpen ze in de kanariewereld al eeuwen, zonder op de hoogte zijn van het experimentele werk dat op wetenschappelijk terrein op dat gebied al is verricht. Dat zal ik dan in mijn volgende artikelen behandelen, misschien kan ik je dan overtuigen en ben je eenmaal overtuigd dan moet

je mijn artikelenserie over de bastaarderding kanarie x kapoetsensijs nog eens bestuderen, want zoals jullie de mozaïekvererving aan de man tracht te brengen ben ik het geheel niet mee eens.

Tot wederhoren Jan.

Wim

P.S. Overeenkomstige vererving kanarie-zebravink.

Zebravink

1. De **Isabel** = verdringing zwart eumelanine = vererft autosomaal.
2. **Bleekrug**, reduceert eumelanine in haakjes = vererft geslachtsgebonden.
3. **Bruin**, zwakkere oxydatie eumelanine vererft geslachtsgebonden.
4. **Grijsvleugel** verdringt phaeomelanine uit de baardtoppen. Vererft autosomaal.
5. **Zwartborst** extra toename van zowel eumelanine als phaeomelanine. Vererft autosomaal, intermediair. Snap je wat ik bedoel?

Kanarie
Phaeo

Pastel

Bruin

Agaaf

Klassiek blauw
wat betreft toename
eumelanine

G.J. van Gelder bv. Zaandam Holland

VOGELZADEN

130 jaar ervaring in vogelzaden

tel.: 075-166951

Uitsluitend verkrijgbaar in de dierspecialzaak

Aanbieding voor de lezers van dit blad

Encyclopedie v.d. Vogelliefh., 4
banden, f 360,—, of 12 x f 30,—

Vogelparadijs in kleuren, 10 banden,
f 252,—, of 12 x f 21,—

Het Grote Kanarieboek, met 80
kleurenfotopag., f 69,—, of 6 x f 11,50

Het Grote Kleurparkietenboek, met vele
kleurpln., f 63,—, of 6 x f 10,50 (over
grasparkieten)

Austr. Papegaaien en Parkieten, met
kleurpln., f 57,—, of 6 x f 9,50

Kwartels en Fazanten, met vele
kleurpln., f 63,—, of 6 x f 10,50

Vraagt gratis catalogus en
kleurenprospectussen!

Intern. Hobby-Boekhandel
Gorssel, 7213 ZG P.B. 20

404

Een volkomen veilig en
gifvrij insecticide.

Doodt feilloos alle insecten
in huizen, hokken,
kooien, manden etc.

**W. ROUPPE
VAN DER VOORT**

CéDé

eivoeders

Tekst: Meindert de Jong
Foto: C. Scholtz/v. 't Hart

de wilsons lijster

J ziet uiteraard met één oogopslag dat de vogel, die u hier zo nieuwsgierig zit aan te koekeloeren, een lijster is. Maar welke? Het is de Wilsons lijster, die domicilie heeft in de noordelijke Verenigde Staten en zuidelijk Canada. Deze lijster is voornamelijk kaneelkleurig bruin met een lichtere oogstreek en een witachtige keel. De vlekken op de onderdelen zijn veel minder talrijk dan bij de andere lijsterachtigen het geval is. De Wilsons lijsters leven een teruggetrokken leventje in bossige gebieden. Van naaldbossen moeten ze niets hebben; ze geven de voorkeur aan loof- en gemengd hout met brede boomkruinen en een dichte ondergroei op erg vochtige bodem. Men ziet ze dan ook veel minder dan dat men ze hoort. Ze zingen vrijwel de gehele dag, maar het uitbundigst in de ochtend- en avonduren, zoals we dat ook van onze merels gewend zijn. De zang is erg luid en fluitend: hij begint krachtig maar neemt dan af in vo-

lume: „vieie-ur - vieie-ur - vier - vier”. Hieraan dankt de vogel zijn Amerikaanse naam „Veery”. De alarmroep klinkt als „wiéoe” en er is geen andere Noord Amerikaanse lijster die een dergelijke roep heeft. Nog een typische roep is een zacht, ietwat melancholiek gefluit, dat ze 's nachts tijdens de trek laten horen. Waarschijnlijk is dit een soort „contactroep” om bij elkaar te blijven, want overdag hoort men dit gefluit nooit.

Lange trekweg

Wilsons lijsters zien niet op tegen een lange trektocht, want hun winterkwartieren bevinden zich in Zuid-Amerika, in zuidelijk Brazilië. Het is erg moeilijk vast te stellen wanneer de vogels terug zijn op hun broedterreinen want de eerste zeven tot tien dagen doen ze hun snavel niet open. Dan beginnen ze plotseling te jubelen en kan gezegd worden dat de broedperiode een aanvang neemt. Het nest wordt op of vlak

boven de grond gebouwd, zelden hoger dan een meter, hoewel ook hier de uitzonderingen de regel bevestigen.

Er worden vooral veel bladeren gebruikt bij de bouw van het nest, maar geen modder zoals merels en zanglijsters plegen te doen. De doorgaans vier eieren zijn fraai lichtblauw en niet of heel spaarzaam gevlekt. Het broeden duurt tien tot twaalf dagen en de jongen blijven ongeveer eenzelfde periode in het nest. De oude vogels verdedigen hun schat verwoed tegen eekhoorns, grondeekhoorns en andere predatoren. Maar ze hebben wel veel te verduren van parasiterende koevogels, die hun eieren in het lijsternest deponeren en dan een rechtmatig ei verwijderen.

Het voedsel van deze lijsters bestaat uit insecten, rupsen, spinnen enz. maar ook worden allerlei vruchten gegeten.

vitaminen en mineralen 1-2

door H. B. J. Willemsen

Zo langzamerhand weet vrijwel iedere vogelliefhebber wel, dat het voedsel van mens en dier niet zo maar, dat brood, dat zaad of dat vlees is. Iedereen is er nu wel achter, dat brood, zaad, vlees en dergelijke produkten verzamelprodukten zijn van basisstoffen, zoals koolhydraten, eiwitten, vetten, mineralen, vitamines en daarnaast nog enige restprodukten, zoals o.a. water.

Over koolhydraten, vetten en eiwitten zijn hele boeken geschreven, zoals van bekende schrijvers als Holsheimer en Himbergen.

Over vitamines en mineralen wordt vaak niet zoveel gezegd, hoewel dat toch produkten zijn van wezenlijk belang voor mens en dier.

Vitamines en mineralen

Vitamines en mineralen zijn in alle voedingsstoffen vertegenwoordigd.

Vitamines

In de Gouden Eeuw stierven op menig schip van de Oostindische Compagnie de zeelui aan scheurbuik. Scheurbuik is een gebreksziekte, die veroorzaakt wordt door gebrek aan vitamine C. Al snel had men in de gaten, dat vers fruit wonderen deed bij de genezing van deze ziekte. Lange tijd was het zo, dat in het voormalige Nederlands Indië de inboorlingen stierven aan beri-beri. Beri-beri ontstond door eenzijdige voeding met rijst en nog wel de gepelde en ontviesde rijst.

Deze ziekte ontstond door gebrek aan vitamine B. Zo teisterde tot vlak voor de laatste wereldoorlog de zgn. „Engelse ziekte“ de sloppenwijken van de grote steden. Verantwoordelijk hiervoor was het gebrek aan vitamines A en D. Zo kunnen we nog wel even doorgaan, wat nu niet bepaald de bedoeling is van dit betoog. Ik wil echter wel aantonen, dat ziektes vaak veroorzaakt kunnen worden dóór óf een gevolg kunnen zijn van een gebrek aan vitamines. Vaak lijden deze gebreksziekten tot ernstige verminderingen.

Het andere uiterste is echter ook mogelijk en ook dit is natuurlijk fout. Overvitaminisering kan ook de oorzaak zijn van ziekelijke afwijkingen. Vóór de tweede wereldoorlog wist men nog niet veel over „vitaminen“, maar deze wetenschap heeft na deze oorlog een grote vlucht genomen. In de loop der jaren zijn vele vitamine-soorten ontdekt en hebben een

letter gekregen. Men ontdekte, dat vitamines chemische verbindingen waren van koolstof, waterstof en zuurstof met toevoeging van een of enige mineralen. Toen dit eenmaal ontdekt was, was de mens in staat om langs synthetische weg (op kunstmatige manier) dit produkt ook te maken.

De functie van vitamines in het lichaam zijn:

1. instandhouden van de cellen;
2. het werkend houden van de organen.

Vitamines onderscheidt men naar de graad van oplosbaarheid.

We kennen twee groepen:

vitamines oplosbaar in water;

vitamines oplosbaar in olie.

Vitamines, die oplosbaar zijn in water kunnen via de urine (bij vogels is dit het wit op de vogelpoep) worden afgevoerd uit het lichaam, indien er sprake is van overdosering. Tot de in water oplosbare groep behoren het vitamine B-complex en de vitamine C.

Vitamines, die oplosbaar zijn in olie worden in het brandstofstelsel van het lichaam opgenomen en kunnen daardoor in overdosis verstrekt worden, omdat olie (vet) in het lichaam praktisch geen restprodukten achterlaat.

Overdosering van vitamines is een ernstige zaak. De vogel wordt dan ziek en men spreekt dan van „hypovitaminose“. Het tegenovergestelde, een tekort aan de noodzakelijke vitamines, heeft de naam „avitaminose“.

In het algemeen wordt bij een vitamineziekte door de leek gesproken over „vitaminoses“.

Men onderscheidt de volgende vitamines:

Vitamine A:

Vitamine A is de vitamine, die verantwoordelijk is voor het goed functioneren van o.a. de huid, de spijsverteringskanalen, de luchtwegen en de urinewegen. Verder is vitamine A verantwoordelijk voor de kleuring van de luteïne in de veren, de groei bij jonge vogels en de ei- en zaadproductie bij de geslachtsrijpe vogels.

Gebrek aan vitamine A is te constateren aan:

1. het niet in voldoende mate functioneren van de genoemde vier organen, zoals:
een schilferige huid, ontstekingen aan de slijmvliezen en het niet afvoeren van het urinezuur waardoor de vogel op den duur aan gewrichtsziekten gaat lijden en vatbaar wordt voor vele infectieziekten;
2. afsterven van de nestjongen;
3. slechte eierproductie en onbevuchte eieren;
4. vlekkelig gekleurde vogels.

Bij overdosering komen ongeveer dezelfde gebreken aan het licht en tevens nachtblindheid. De kleur krijgt een paars-rode zweem.

Vitamine A komt als pro-vitamine hoofdzakelijk voor in:

melk, levertraan en caroteen.

Vitamine B:

Vitamine B is eigenlijk geen enkelvoudige vitamine, maar meer een samenstelling van meerdere soorten die een grote mate van verwantschap met elkaar hebben.

Vitamine B is opgebouwd uit twaalf soorten, waarbij vitamine B₂ ook wel bekend staat als vitamine G en B₄ wordt soms aangeduid met vitamine P.

Men spreekt daarom ook wel van het vitamine B-complex.

Vitamine B komt vooral voor in gist, melk, verse groenten, eiwit, tarwekiemen, sommige soorten fruit en vleesprodukten. Het vitamine B-complex neem ik hierbij op als overzicht, waarin ik slechts de hoedanigheden vermeld, welke voor de liefhebber mogelijk van belang kunnen zijn.

Vitamine B is opgebouwd volgens de componenten, zoals die in fig. 18 zijn opgenomen, onder weglaten van die componenten, die voor de vogelkweker van geen belang zijn.

De belangrijkste mineralen van he

vitamine B-complex zijn: cobalt, cy-
anide en thiamide.

Vitamine B wordt door het lichaam
slechts in die mate opgenomen, dat
het lichaam nodig heeft voor haar
eigen instandhouding. Overdosering
zal niet gemakkelijk optreden, maar
gebrek kan snel het gevolg zijn.

Slechts overdosering van vitamine
B12 kan mogelijk als enigszins scha-
delijk aangemerkt worden, aange-
zien deze vitamine opname van vita-
mine E door het lichaam gedeelte-
lijk verhindert. (Vitamine E is de
vruchtbaarheidsvitamine.) Als gevolg
hiervan kan een teveel aan vitamine

B12 de oorzaak zijn van een gedeel-
telijke of mogelijke algehele on-
vruchtbaarheid zijn.

Het vitamine B-complex

Vitaminesoort	Functie	Ziekten door vitaminedeficiëntie	Aanwezig in
B1	Koolhydratenstof- wisseling, spier- en zenuwstelsel	Storingen in de stofwisse- ling, hartklachten, gebrek aan eetlust, verlammingen	Gekiemde zaden, de zaadvliezen van rijst, verse groenten en melk
B2 (abusievelijk ook wel vitamine G genoemd)	Zuurstofopname door de lichaamscellen	Slijmvliesontstekingen (vooral van oog en bek)	Melk, ei en verse groenten
B3	Op- en afbouw van ei- witten, koolhydraten en vetten. Opbouw van huid en bevedering	Ruwe bevedering, schilfe- rige huid, snavel en poten, ontstoken ogen, spierzwakte en spijs- verteringsstoringen	Levertraan, kiemend zaad, melk en eidooier (rauw)
B4 (wordt soms aangeduid als vitamine P)	Vetzuren- en kool- hydratenstofwisseling, groei- en bevedering	Groeistoornissen	Haverkiemen en rijst- vliezen
B6	Belangrijkste co-enzym van de aminozuurstof- wisseling, belangrijk voor groei, zenuwen en lever	Krampaandoeningen en huidvervormingen (veer- structuurvervormingen)	Aardappelen en haver- kiemen
B10 (nauwverwant aan B6)	Belangrijk bij stofwisse- lingsreacties tijdens omzetting van vitamine C	Groeistoornissen, bloedarmoede	Asperges en gist
B12	Belangrijk voor de zuur- stofopname van de rode bloedlichaampjes, groei en darmflora	Bloedarmoede	Eidooier en voegelpoep!!!

Vitamine C:

Van de vitamine C is de functie
nog niet geheel duidelijk, waar-
schijnlijk maakt deze vitamine deel
uit van de stofwisseling in de cel-
len.

Een normaal functionerend lichaam
maakt bij een normale en afwisse-
lende voeding voldoende vitamine
C aan. Voorwaarde is dan wel, dat
in het voedselpakket zijn opgeno-
men groenvoer en fruit.

In de winter kan een dreigend tek-
ort gemakkelijk worden opgevan-
gen door voeding van sinaasap-
pels of citroenen. Ook paprika's be-
vatten veel vitamine C.

Gebrek aan vitamine C toont zich
door ontsteking van de mondslijm-
vliezen en bloedingen van maag en
darmen.

Bij de mens noemt men de avitami-
nose C-„scheurbuik“. Hoe deze

echter bij vogels heet, kan niemand
mij vertellen.

Vitamine C komt hoofdzakelijk voor
in citrusfruit, bessen en paprika.

Vitamine D:

Vitamine D is, evenals vitamine B
dat is, een complexenvitamine, waar-
van vooral vitamine D3 de voor de
vogelkweker belangrijkste vertegen-
woordiger is.

De functie van deze groep vitami-
nen is vooral belangrijk voor de re-
geling van de calcium- en fosfaat-
stofwisseling in het lichaam. Fosfaat
is een van de belangrijkste minera-
len voor de opbouw van het DNA-
molecuul (lees hierover meer in het
hoofdstuk „Vererving“).

Vitamine D kan het lichaam niet
zelfstandig aanmaken. Het lichaam
maakt uit de pro-vitamine D met be-
hulp van het ultra-violette deel van
het zonlicht de eigenlijke vitamine

D.

Pro-vitamine D komt voor in melk,
eigeel en levertraan.

Een tekort aan vitamine D leidt tot
de zgn. „Engelse ziekte“, legnood,
beenvervormingen door verweking
en poreus worden van de beenderen.
In het algemeen groeien jongen met
een tekort aan vitamine D slecht en
bij de oudere vogels treedt grote
suffheid op.

Bij het constateren van een tekort
aan vitamine D kan men het beste
levertraan door het zaadmengsel
doen, daarbij veel groenvoer geven
en de vogels een stuk bruin brood,
geweekt in melk, verstrekken.

Soms kan ook het verstrekken van
fosfaatrijke kalk gemengd door de
bodembedekking wonderen verrich-
ten.

Overdosering van vitamine D heeft
de dood tot gevolg.

lage druk

Als men tijdens het kweekseizoen de kanariëkwekers hoort zijn er elk jaar opnieuw allerlei problemen in de kweek en worden er vele eitjes gelegd en komen er in verhouding weinig jongen op stok, dit vaak de schuld van de kweker zelf door verkeerde behandeling en of inzetten van ouderparen die niet in conditie zijn.

Maar uitgaande van goede conditie der paren en goede kundigheid van de kweker is wel een der meest gehoorde klacht dat de ouderparen plots niet meer of nauwelijks voeren. Toen we vroeger allen nog onverwarmd en verlicht kweekten was het dan vooral, en zeker tijdens de eerste ronde, doordat het te donker weer was en hiermee gepaard de koude.

Maar ook nu hoort men bij de warm kwekers hetzelfde dat oorspronkelijk de nestjongen goed gevoerd

werden en dan ineens niet of niet goed.

Dit alles deed mij al jaren denken dat dit moest liggen aan de overgang van hoge naar lagere druk in onze weersgesteldheid, en als ik deze mening dan naar voren bracht bij andere kwekers had ik wel eens de indruk dat dit voor verschillende niet zo geloofwaardig klonk.

Verschillende collegakwekers uit onze vereniging hebben dit zelfs nu al eens op papier bijgehouden en steeds meer krijg ik te horen dat zij ook vast deze mening zijn toegegaan.

Dit heeft mij er toe gebracht te schrijven naar het Koninklijk instituut meteorologische dienst in de Bilt, met de vraag of men hier enige ondervinding in had, en ik mocht hierover onderstaand antwoord ontvangen.

Als antwoord op uw brief van 17 april jl. diene het volgende.

Het is bekend dat het weer een belangrijke invloed kan hebben op het gedrag en het welbevinden van levende wezens. Bij de mens zijn het bijvoorbeeld föhn en sneldalende luchtdruk, die tot verschillende klachten, als hoofdpijn en misselijkheid leiden.

Bij dieren kan zulks tot onrust, en in het algemeen een veranderd gedrag teweeg brengen.

Het is dus wel mogelijk, dat uw veronderstelling juist is, dat uw vogels bij het naderen van een depressie, hetgeen met flinke luchtdrukdalingen gepaard gaat, minder goed voelen en dus weigeren te voeren.

Ik hoop u hiermede naar genoegen te hebben ingelicht.

Het hoofd klimatologische dienst was getekend

(Dr. J. P. M. Woudenberg)

Met dank aan het KNMI voor dit schrijven, en graag reactie van vogelkwekers over dit onderwerp m.b.t. eigen ervaringen.

W. van Gestel
Tilburg

NBVV-SERVICE NIEUW!

Thans zijn op het bondsbureau verkrijgbaar ZELFKLEVENDE KOOINUMMERS, in doosjes van 1 t/m 500. Hogere nummers zijn niet leverbaar.

De nummers zijn, bij het schoonmaken van de kooien, goed afneembaar.

Per serie f25,-, franco thuis.

U kunt bestellen door overmaking van het verschuldigde bedrag, uw naam en adres alsmede de afdelingscode, op giro 1148324, t.n.v. NBVV, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom.

vogelimport en bloemisterij SIEM VAN 'T HART

Kralingaweg 443b, Rotterdam
(Grens Capelle a/d IJssel)
Telefoon 010-12 75 11

- **Regelmatig in voorraad:**
Vrucht- en insectetende vogels, zoals:
Tangara's, Beo's, Toekans,
Nachtgalen, Vliegenvangers, etc.
- **Vanaf heden ook verkrijgbaar:**
Alle soorten tropische vogels uit
verscheidene delen van Afrika en Zuid-Amerika.

Verkoop aan particulieren en winkeliers.
Geen verzending van vogels en prijslijsten.

DE VOEDERSPECIALIST

Pr. Julianastraat 12 - 2802 JR Gouda (Korte Akkeren)
Telefoon 01820-1 31 90

GRANDIOZE AANBIEDING.....

Doos trosgierst, NIEUWE OOGST, netto inhoud 25 kg. voor een prijs van slechts f. 155,- franco thuis.

Negerzaad, hennep, trosgierst en alle andere zaden tegen scherpe prijzen.

Ook alles voor uw hond of kat. Prijzen onder voorbehoud. Bogen intensief 500 gram voor f. 85,-.

exotische vogels als huisdieren

door R. Sterk, dierenarts
XV. Natuurbehoud (vervolg)

4. In Nederland verhandelde „zeldzame” en „bedreigde” soorten (vervolg)

g. Samenvatting

Via de vraag-en-aanbod-rubrieken en de advertenties van handelaren in het maandblad *Onze Vogels* (1974-1975) en via enkele prijslijsten van handelaren (1976) werden op zijn minst 368 (onder-)soorten te koop aangeboden en gevraagd. Ruim eentiende deel (11%) van dit aantal, namelijk tenminste 41 (onder-)soorten, worden vermeld als zeldzaam of bedreigd in het Red Data Book van de IUCN en/of in de appendices van de Washington-conventie en/of in de Wet Bedreigde Uitheemse Diersoorten. Van de in de vorige hoofdstukken vermelde soorten worden er 26 vermeld in de Wet-BUD.

Tabel 14: In Nederland verhandelde zeldzame/bedreigde soorten.

JA of NEE

De handel in zeldzame/bedreigde soorten – voor zover deze door mij werd geregistreerd – is voor de helft vrijwel of geheel afhankelijk van wildvangexemplaren (20 van de 41), terwijl vier van de geregistreeerde soorten nog gedeeltelijk afhankelijk zijn van wildvang (tabel 10). Nog geen 30% (12 van de 41) van de geregistreeerde zeldzame/bedreigde soorten wordt uitsluitend gekweekt; slechts 2 hiervan worden in zulk grote aantallen gekweekt dat men zou kunnen spreken van een reservoir dat de soort voor uitsterven behoedt, maar van dit reservoir is (nog) geen gebruik gemaakt om het natuurlijke bestand weer aan te vullen. De kweek van enkele andere uitsluitend gekweekte soorten heeft momenteel te lijden van sterke in-teelt; bij gebrek aan „vers bloed” wordt een enkele soort zelfs gekruist met een andere soort; in zulk soort gevallen bestaat een sterke behoefte van nieuwe wildvangexem-

plaren. In werkelijkheid kan dus gesteld worden dat slechts enkele soorten in zodanige mate gekweekt worden dat er geen behoefte meer bestaat aan invoer van wildvang-exemplaren.

De huidige status van „bedreigd” of „zeldzaam” zijn van een soort is voor vele soorten tot stand gekomen ten gevolge van de jacht (afschot) en biotoopvernietiging (ontbossing, enz.), maar ook de vogelhandel heeft voor veel soorten hieraan bijgedragen en doet dat nog steeds. Sommige zeldzame of bedreigde soorten worden nog steeds (zeer) regelmatig verhandeld.

Het werkelijk aantal verhandelde zeldzame/bedreigde soorten is groter dan door mij is geregistreerd. In de eerste plaats worden vaak vogels onder een verzamelnaam te koop aangeboden (bijv. Kolibri's, Pitta's, en het is niet onmogelijk dat daar onder zich meer dan 1 zeldzame/bedreigde soorten bevinden; zo wor-

	Minimum aantal verhandelde soorten	Minimum aantal verhandelde zeldzame/bedreigde soorten Aantal	Import/kweek			
			I	K	I-K	Σ
Passeriformes (Zangvogels)	166	4	2	1	—	1
Psittaciformes (Papegaaiachtigen)	103	14	9	4	1	—
Galliformes (Hoenderachtigen)	39	12	2	7	1	2
Columbiformes (Duifachtigen)	24	4	2	—	1	1
Anseriformes (Eendachtigen)	18	1	—	—	1	—
Piciformes (Spechtachtigen)	6	—	—	—	—	—
Charadriiformes (o.a. Kraanvogels, Rallen)	5	3	2	—	—	1
Coraciiformes (Scharrelaarachtigen)	2	—	—	—	—	—
Trogoniformes (Trogon, Quetzals)	2	1	1	—	—	—
Phoenicopteriformes (Flamingo's)	1	1	1	—	—	—
Cuculiformes (Koekoekachtigen)	1	—	—	—	—	—
Trogliliformes (Kolibri's)	1	1	1	—	—	—
TOTAAL	368	41	20	12	4	5

philippijnse hangparkiet

Loriculus philippensis

Tekst: mevr. Spenkelink Foto: Brosset

den er liefst al 13 van de 24 bestaande Pitta-soorten genoemd in de Wet BUD. In de tweede plaats beperkt de registratie zich tot een periode van 2 jaar; over een langere periode zouden er zeker meer soorten geregistreerd zijn. In de derde plaats voltrekt de handel in zeldzame soorten zich niet alleen via annonces en advertenties in het maandblad *Onze Vogels*; zo werden in 1975 op Schiphol „roofvogels”, „valken”, „haviken”, „pelikanen”, „pinguïns” en „secretarisvogels” aangevoerd, welke vogels alle in een der voor genoemde bronnen vermeld staan als zeldzaam, bedreigd of beschermd.

Literatuur

1. Smit, C. P. J., R. J. Sterk, H. C. Walvoort. Exotische dieren als huisdieren, ja of nee; een oriëntatie. Faculteit Diergeneeskunde, Rijksuniversiteit Utrecht, 1977.

In het najaar van 1976 kon ik bij meerdere handelaren de Philippijnse hangparkiet kopen. Bij de ene handelaar zaten ze koud, zo ongeveer bij 15° C, in een zeer ruime volière, bij de andere handelaar zaten ze in een verwarmde ruimte met nog een extra verwarmingsbron erbij op 30° C. Ondanks dit grote temperatuurverschil heb ik de gekochte vogels samen ondergebracht in één volière.

De eerste dag stond de verwarming op 20° C, maar daarna elke dag wat lager. Na één week zaten de vogels overdag op + 5° C en 's nachts op 10° C terwijl alle vogels zich gedroegen alsof ze deze temperaturen prettig vonden. Na veertien dagen heb ik toen het luikje naar de buitenvolière open gezet en kwam er koele frisse buitenlucht binnen. Ook dat ging goed.

Toen het weer in het voorjaar wat aangenamer werd, zag ik dat de hangparkietjes steeds meer en steeds langere perioden buiten bleven. Na de zomer van 1977 waren er van de veertien hangparkietjes vier dood gegaan, vermoedelijk nog als een gevolg van het transport en de quarantainetijd. Van de tien overgebleven hangparkieten bleken er vier mannen en zes pojes te zijn. Het najaar van 1977 was erg nat, de winter van 1977 op 78 bijzonder zacht, het voorjaar van 1978 daar-

entegen begon te koud. Desondanks bleven de hangparkietjes toch liever in de buitenvolière ook gedurende de nacht. Deze buitenvolière is begroeid met bamboe, buxus- en ligusterstruiken, wilde clematis en verdere onkruidplanten. Naarmate het voorjaar vorderde en de zomer begon zag ik de mannelijke vogeltjes steeds meer baltsen en de broedblokken en plekken bekijken. Aangezien er meerdere paren rondvlogen kon ik er niet achter komen, welke man voor welk blok zat te kijken. Wel zag ik op een gegeven moment dat er een bepaalde pop in een ligusterstruik bezig was bladeren af te bijten en deze op haar buikzijde tussen de veren te stoppen terwijl haar partner een andere pop met haar mannetje uit deze struik weg joeg. Het was de steeds dezelfde pop die uit hun struik de blaadjes verzamelde, alle andere hangparkietjes werden door het mannetje verjaagd. Kwam het popje „leeg” terug dan voerde hij haar eerst, ging dan zachtjes fluiten en hield daarbij goed de wacht. Na enkele dagen besloot ik de nestblokjes te controleren. Als nestgelegenheden had ik broedblokjes van 50 cm lengte met een inwendige opening van 16 cm diameter en een invlieg gat van 4 cm. De broedblokjes waren gemaakt uit een stam van de populier.

Er zijn drie paren tot nestelen gekomen. Een popje vloog zich ongelukkiger wijze dood toen ze in paniek uit haar blokje vloog waar ze op vier ovaalvormige bevruchte eitjes zat te broeden.

De twee andere paren hadden, de een vijf en de andere vier eieren, terwijl alles bevrucht was. Na drie weken hoorde ik zacht gepiep. Daar de man wel het blok in ging, maar de pop erg nerveus er even uit kwam, dorst ik niet meteen te gaan kijken. Toen ik vermoedde dat het eerste jong ongeveer vijftien dagen oud zou zijn, heb ik één nest gecontroleerd. Er lagen vier jongen in van verschillende leeftijden. Ringen kon ik het oudste jong nog net wel maar het jongste nog niet. Drie dagen later keek ik nogmaals maar toen lag het jongste jong dood.

De andere drie jongen groeiden verder voorspoedig op en na zes weken vlogen ze de een na de andere uit. Toen het laatste jong twee dagen uitgevlogen was zag ik het popje weer opnieuw blaadjes stuk bijten. Snel heb ik toen het oude nest verwijderd en het blok inwendig schoon gemaakt.

Na een week lag het eerste eitje van de tweede ronde er alweer in. De jongen werden na het uitvliegen

hoofdzakelijk door het mannetje gevoerd. Als het popje tijd had voerde zij ook wel maar niet zo intensief als het mannetje dat deed. Als voer gaf ik de Philippijnse hangparkietjes diverse zaden, in vogelvoerflessen apart opgehangen. Tijdens de broedperiode kregen de hangparkietjes gekiemde zaden. Elke dag gekiemde zonnepitten en daarnaast elke dag een andere gekiemde zaadsoort. Over droog zaad konden ze vrij beschikken, terwijl ze 's morgens vroeg een loripapje kregen en 's middags elvoer dat bestaat uit broodkruim (bruinbrood), gistocal en melkpoeder vermengd met geraspte wortelen, appels en ander fruit elke dag vers klaar gemaakt.

Van de eerste ronde zijn er respectievelijk drie en twee jongen en van de tweede ronde twee en twee jongen groot geworden.

Op bijgaande foto ziet u de drie eerste jongen op de hand genomen. De jongen worden naakt geboren, na een dag of tien hebben ze weinig grijs-wit dons, met de vijftiende dag gaan de ogen open en beginnen de eerste veertjes door te komen.

Hoewel de ouders pas na zes maanden in mijn volière te zijn, begonnen door te kleuren, zijn de jongen reeds met drie maanden beginnen te ruilen

en nu nog pas negen maanden oud, gaan ze het blok in bijna volledig op kleur.

Als deze 14 cm lange hangparkiet volledig geruid is, is hij mooi licht groen met een helder diep oranje snaveltje en oranje pootjes. De man krijgt een rood „petje” en een grote oranje keelvlak, de kop is licht geelgroen, onder de vleugels en staart zijn de veren licht-blauw maar de punt wat donkerder uitlopend. Het popje wordt iets donkerder groen, het „petje” is veel kleiner terwijl de wangen mooi diep blauw zijn. De ogen zijn bruin maar bij agitatie laat de man een lichte oogring zien, waardoor hij er fel en agressief uitziet. Zowel man als pop hebben een helderrode stuit.

De jongen zelf komen flets-groen uit het nest zonder enig andere kleur. Snavel en pootjes zijn dan nog licht-geel, de ogen zijn gelijk zwarte kraaltjes.

Het is nu voorjaar 1979 en met amper acht maanden waren ze net zo broedlustig als de ouders, ze baltten en fluiten er net zo lustig op los.

Nu ze tien maanden oud zijn heb ik van de jonge vogels al weer eieren in de blokken aangetroffen.

Mevr. J. L. Spenkelink-van Schaik

eindelijk geslaagde kweek met groen-kop of olijfrug honingvogels (*Cyanomitra verticalis*)

Tekst: M. Th. Ammer
Tekening: mevr. Ammer

De Groen-kop honingvogel komt in geheel West-Afrika voor waar bloeiende struiken en bomen zijn. Ze zijn algemeen in tuinen in en om Port Harcourt in Oost-Nigeria waar ik jaren heb gewoond. Ze voeden zich met nectar, kleine insecten en spinnen.

Het is een van de weinige soorten honingvogels waarvan ook de pop veren met een metaalkleurige glans heeft. Bij de man zijn de kop, keel en het bovenste gedeelte van de borst glanzend blauw-groen, de rug vleugels en staart olijf-groen en de rest van de borst en de buik donker-grijs. Het vrouwtje mist de glanzende veren op keel en borst en is hier licht-grijs en ook op de rest van de borst en de buik is het grijs veel lichter als bij de man.

Bovendien heeft de man kleine gele veerpluimpjes onder de vleugels welke normaal niet te zien zijn maar bij het baltsen te voorschijn komen.

In juli 1975 nam ik uit Nigeria o.a. twee paar Groen-kop honingvogels mee waarvan een stel daar ook al een paar jaar in de volière had doorgebracht en nu al 5½ jaar in mijn bezit is en het andere paar onge vogels die nog niet op kleur waren. Alle vogels waren als nestongen van een dag of tien door mijn vrouw verder met de hand grootgebracht. In Nigeria heb ik van het oudste paar nooit gemerkt dat ze aanstalten maakten om te nestelen.

De eerste twee jaar in Nederland zat elk stel apart samen met een paar andere vogels in kooien in afwachting van het gereedkomen van hun definitieve behuizing. Hoewel man en pop elkaar redelijk goed verdroegen was het toch steeds uitkijken want opeens, soms zelfs na meer dan een jaar zonder moeilijkheden, kan het gebeuren dat ze elkaar in de veren vliegen en als er dan niet wordt ingegrepen krijgt de vogel die op dat moment de zwakste is en dit kan zowel man als pop

zijn geen kans meer om te eten. Ik verwisselde dan altijd de partners en was dan meestal weer voor een hele poos van de moeilijkheden af. Ook in de kooi is het verschillende keren gebeurd dat ik de pop met krantensnippers welke ze van de bodembedekking scheurde rond zag vliegen op zoek naar een plekje om een nest te bouwen. In deze kale kooien ging dit natuurlijk niet en na een paar dagen hield ze er dan ook weer mee op.

Half 1977 waren de volières klaar en werden ze overgeplaatst.

Deze volières staan in een grote serre-kas en zijn 1 m breed, 2 m diep en 2,25 hoog. (Zie artikel over Grijskopastrilden in Onze Vogels van juli 1978.) Een paar deelt zijn verblijf met een man Hapvogel (*Calypotomena viridis*) en het andere met een stel Brilwevers (*Ploceus ocularis*). In ditzelfde jaar werden er geen pogingen meer gedaan om te nestelen. Wel moest ik na een paar maanden de partners weer wisselen daar een van de poppen de man voortdurend achtervolgde tot deze uitgeput in een hoek op de grond bleef zitten en niet meer aan het voer kwam.

Begin 1978 zag ik een van de pop-

pen rondvliegen met een stukje nestmateriaal wat ze aan de beplanting vast probeerde te maken wat haar echter niet lukte. Dit kwam waarschijnlijk omdat haar het juiste materiaal wat ze in de vrije natuur instinctief zou gebruiken niet ter beschikking stond. Ik besloot toen haar een handje te helpen en maakte van dun ijzerdraad een spiraal waarin ik zelf van gras het begin van een nestje vormde en hing dit op de plek waar ze het zelf ook steeds geprobeerd had achter in de volière tegen de muur onder een tak dennegroen ongeveer 75 cm boven de grond. Dit werd door haar afgebouwd en er werden twee eieren gelegd. Hoewel het nest in de natuur overdekt is was dat hier niet het geval.

De eieren waren beige met donkerbruine adertjes en hier en daar nog donkerder stippen. Deze eerste eieren werden goed gebroed maar waren onbevruucht. Alleen de pop broedde en werd ook niet door de man gevoerd. Bij het andere stel had zich ondertussen hetzelfde voorgedaan, vanaf het zoeken van de pop naar een geschikte plek om een nest te bouwen en ook hier werd het spiraaltje geaccepteerd en het nest verder afgebouwd en twee eieren gelegd welke echter ook onbevruucht waren. Paar nr. 1 had ondertussen weer twee eieren en hiervan kwam er een uit. Ik voerde toen spinnen en wel tien per uur welke in een open glazen potje gedaan werden dat weer in een schaalje water op de bodem van de volière werd gezet. De pop voerde het jong de eerste twee dagen goed. De man kwam ook iedere keer op de pot met spinnen af maar at ze zelf op en hielp niet mee met voeren. Toen ik op de morgen van de derde dag de eerste pot met spinnen bracht kreeg ik direct de indruk dat er iets mis was want hoewel de pop de spinnen wel direct kwam halen en er ook mee naar het nest vloog boog ze zich niet zoals de vorige dagen over het nest heen om het jong te voeren maar bleef op de rand zitten en keek verloren in het rond. Toen ik ging kijken was het nest leeg en het jong lag op de grond. Het leefde nog wel maar was erg koud.

Mijn vrouw heeft nog geprobeerd om het met de hand groot te brengen maar een dag later was het dood. Ook stel nr. 2 had weer twee eieren welke allebei uitkwamen

maar al direct na het uitkomen uit het nest gegooid werden en ook niet in leven bleven. Stel nr. 1 zorgde nog drie maal voor twee eieren maar de jongen die hier uit kwamen werden iedere keer direct na uitkomst over boord gegooid en werden ondanks alle pogingen die mijn vrouw in het werk stelde om ze met de hand op te kweken nooit ouder als een dag of twee.

Toen stel nr. 1 in oktober voor de zesde keer dat jaar voor twee eieren zorgde had ik dan ook niet veel hoop dat het deze keer beter zou lukken. Van deze twee kwam er op 20 oktober een uit en dit jong werd gelukkig niet zoals de voorgaande keren direct uit het nest gegooid. Direct na uitkomst ben ik weer begonnen met het voeren van spinnen. Ook ving ik deze keer voor het eerst de vader en deed hem in de volière ernaast zodat de vogels elkaar wel konden zien maar hij niet bij het nest en de spinnen kon komen.

Gelukkig had ik juist vakantie zodat ik er iedere dag op uit kon om spinnen te verzamelen en wel zo'n 200 tot 250 per dag welke ik voornamelijk van jonge aanplant coniferen haalde. Er werden 10 tot 15 spinnen per uur gevoerd, de eerste voeding om 7 uur 's morgens en de laatste om 7 uur 's avonds.

De eerste dag zag ik de pop een hele tijd met een pakketje uitwerpen van het jong door de volière vliegen en het daarna zelf doorslikken. Waarschijnlijk wilde ze dit zo ver mogelijk van het nest laten vallen wat door de beperkte ruimte onmogelijk was, raakte gefrustreerd en at het toen min of meer in paniek op.

Hierna gooide ze het meestal in het waterschaaltje waar de pot met spinnen in stond en ook wel in de pot zelf.

Er werd goed op gelet dat de pop op het nest zat voor 's avond het licht uitging. Op 29 oktober ging ze 's avonds niet meer terug naar het nest en ook de volgende morgen duurde het langer dan normaal voor ze met voeren begon en werd al overwogen het jong uit het nest te halen maar gelukkig begon ze op een gegeven moment toch weer te voeren en sliep daarna ook weer iedere avond normaal op het nest tot het jong 14 dagen oud was. Met 16 dagen vloog het jong uit en kon toen ook al direct behoorlijk vliegen en keerde ook niet meer op het

nest terug om te slapen ondanks pc gingen van de moeder om het wee naar het nest te lokken.

Aan de tekening was al te zien dat het een man was hoewel de kop keel en bovenborst welke bij de vol wassen man metaal glanzend blauw groen zijn hier nog dof antraciet grijs waren.

Het is mij niet opgevallen of het jong toen het nog in het nest lag behalve nectar staat de oude vogel ook altijd een voedermengsel te beschikking bestaande uit: appe tomaat, Bambix babyvoeding, uni verseelvoer, hard gekookt eige brood en gistocal. Dit voer is eigen lijk bestemd voor de andere vogel waar zij de volière mee delen maar er wordt ook door de Groenkoppe van gegeten. Toen het jong was uit gevlogen begon de pop behalve spinnen ook van dit mengsel te voeren en wel zoveel dat het jong gewoon overvoerd werd. Als het niet direct sperde als de moeder met voer aankwam werd het op de kop en tegen de zijkant van de snel gepikt. Dit komt waarschijnlijk omdat de oudervogel in gevangenschap geen moeite hoeft te doen om het voer te verzamelen en ook om dat er maar een jong was in plaats van het normale aantal van twee. In de natuur waar de moeder ieder keer op jacht moet om de kost voor haar zelf en de jongen bij elkaar te scharrelen zal dit beslist niet gebeuren. Een dag na het uitvliegen toen het jong 17 dagen oud was dronk het al uit het nectarbuisje. Het aantal spinnen dat werd aangeboden werd nu verminderd en toen het jong 22 dagen was helemaal gestopt. Het vrouwtje voerde nog wat van het voedermengsel maar om een leeftijd van ongeveer 4 weken was het helemaal zelfstandig en werd in een vluchtje met andere vogels geplaatst en de man weer bij de pop gezet.

Het is nu 3½ maand oud en na iets minder dan drie maanden begon op kop en borst de eerste glanzende blauw-groene veertjes te verschijnen. Het is nu half op kleur.

Ik hoop nu maar dit jaar van het andere stel een pop te kweken zodat ik weer een onverwacht jong heb.

allround kleurkanariekwekers opgelet

De technische commissie is voornemens om tijdens de Bondskampioenschappen in januari 1980 weer een TOELATINGSEXAMEN voor aspirant kleurkanariekeurmeester te houden.

Om met succes aan dit examen te kunnen deelnemen dient men aan de navolgende minimumeisen te voldoen.

- 1) Lid zijn van de NBvV.
- 2) Een ambitieus en gevorderd kleurkanariekweker zijn, d.w.z. gedurende minimaal 5 jaren en met succes meerdere kleuren hebben gekweekt, zowel klassieke als niet klassieke. Een vrij brede ervaring is beslist noodzakelijk E.e.a. aan te tonen middels recente katalogi.
- 3) Tenminste enige kennis bezitten van de elementaire vererving m.b.t. de kanariekleuren.
- 4) In staat zijn om de voorkomende kanariekleuren te herkennen, waarbij zeker bij de klassieke kleuren,

geen ernstige fouten mogen worden gemaakt.

5) Een kandidaat moet bereid zijn om gedurende tenminste 2 jaren aan een vanwege de technische commissie georganiseerde praktische/theoretische opleidingscursus deel te nemen. (één zaterdag per maand) Bovendien dient een kandidaat over voldoende vrije werkdagen te beschikken om ten minste 5 maal per seizoen, onder toezicht van verschillende keurmeesters, op diverse wedstrijden hun praktische keurervaring te vergroten. De cursus zelf is kosteloos, reis- en verblijfkosten zijn evenwel voor eigen rekening.

6) Zéér belangrijk! Een kandidaat mag niet kleurenblind of kleurenzwak zijn. De kandidaat moet bereid zijn om ter plaatse een test kleuronderscheidingsvermogen af te leggen danwel een doktersverklaring kunnen overleggen waaruit blijkt dat betrokkene over een goed kleuronderscheidingsvermogen beschikt.

Indien betrokkene niet aan alle 6 voornoemde eisen voldoet, is het onnodig zich voor het toelatingsexamen aan te melden.

Ter kennismaking c.q. voorbereiding is er vanwege de technische commissie een korte introductiecursus gepland in de maanden oktober en november. Deze „voor cursus” zal hoogstwaarschijnlijk worden gehouden te Leeuwarden, De Bilt, Weert en Tilburg.

Aangezien aan het eind van deze voor cursus door de regionale docenten een voorselectie zal worden gehouden, is het noodzakelijk dat zij die in januari aan het toelatingsexamen wensen deel te nemen, éérs aan de voor cursus deelnemen.

Belangstellenden voor bedoelde cursus dienen zich vóór 15 september a.s. schriftelijk op te geven bij:

Tj. BOERSMA, VERZETSTRAAT 13 te LEEUWARDEN, telefoon 05100-66037.

Ringbestelling 1980

In het vorige nummer, in de groene inlage, heeft u alles kunnen lezen over het bestellen van ringen voor het kweekseizoen 1980. Wij sporen u aan om toch vooral tijdig de ringen te bestellen, d.w.z. vóór 15 september a.s. bij uw ringencommissaris. De heren ringencommissarissen worden met klem verzocht er zorg voor te dragen dat de totaalbestellingen vóór 1 oktober 1979 op het bondsbureau zijn ontvangen, inclusief de betaling daarover. Voor ná 1 oktober binnenkomende bestellingen c.q. betalingen, kan er niet worden gegarandeerd dat deze bestellingen in januari 1980 afgeleverd worden.

Aanvraag tentoonstellingen 1980/1981

De afdelingssecretariaten worden verzocht er vooral zorg voor te dragen dat de aanvraagformulieren voor de tentoonstellingen 1980/1981, in drievoud, vóór of uiterlijk 1 oktober a.s. in het bezit zijn van hun districtsvoorzitter. Stuur deze formulieren rechtstreeks naar het goede adres en niet naar het bondsbureau. Ten aanzien van een aanvraag voor regionale tentoonstellingen zij opgemerkt dat op de achterzijde van de formulieren moet worden ingevuld welke afdelingen in de regio daaraan meedoen. Nationale en internationale tentoonstellingen mogen niet worden gehouden in de maand november.

Bestellingen centraal magazijn

Afdelingsbesturen doen er verstandig aan om de bestelling voor het centraal magazijn, zo spoedig mogelijk op te geven zodat alle voor de tentoonstelling nodig zijnde ma-

terialen op tijd in huis zijn. Wacht niet tot het allerlaatste moment. Denk ook aan gelijktijdige overmaking van het verschuldigde bedrag. Raadpleeg de prijlijst in het juli-nummer, laatste pagina van de groene inlage.

Ledenwerfactie

De periode dat de ledenwerfactie van kracht is nadert het einde. Tot 30 september a.s. ontvangt iedere afdeling voor elke vijf opgegeven nieuwe leden een fraai bekertje. Doe er nog snel wat aan!

Van de afdelingen

Opgeheven is de afdeling T22, Tilburg. Met de ledenaanwinst gaat het goed. Het totaal aantal ligt ruim 1.000 leden hoger dan vorig jaar. Volhouden en op naar de 50.000! Dat betekent dat we nog zo'n 4.000 leden nodig hebben.

Van de keurmeesters

De heer C. J. v. d. Ouderaa (kleur) is telefonisch bereikbaar onder nummer 01650-32493 en de heer A. v. d. Voorn (tropen) onder nummer 01712-2230.

Overleden

De navolgende leden zijn ons door de dood ontvallen: W. de Bont, Hilvarenbeek; D. Hoogeveen, Jubbega; J. Kamps, Emmeloord; B. Stam, Nieuwegein; J. Evers, Heerlen; G. M. C. v. d. Kallen, Vught; L. van Echtelt, Haarlem; W. de Bel, Goes; J. v. d. Elsen, Maastricht; C. Keizer, Sliedrecht; W. Bleumink, Winschoten; A. van Aperloo, Elburg; J. A. Relker, Neede en Th. v. d. Boogaard, Mierlo. Dat zij rusten in vrede.

Over bloemen en planten

Bureau voorlichting bloemen en planten

JULIA VOSKUIL

planten de grond in, zelfs hartje zomer!

In augustus neemt de natuur een kleine rustpauze, na de uitbundige hoogzomerbloei en vóór de laatste bloei, die het najaar inleidt. Misschien een beetje minder kleur daarom. Bekijk de tuin eens kritisch: zijn er nog bloemen te verwachten? Herfstanemonen, geitenaar, zonnebloemen, tuinchrysanten, rozen of herfstasters? Dan hebt u niets te klagen. Maar wellicht bent u niet zo tevreden en denkt u „er zou best eens wat kleur in mogen, voor een late bloei“. Dan is de volgende stap,

dat u kijkt op welke plaatsen er planten kunnen worden gepoot, hoge of lage, is er zon of alleen maar een uurtje in de ochtend. Het gemakkelijkst zou nu zijn planten uit te kiezen, die bijna in bloei komen en waarvan de bloemkleur goed te beoordelen is. Kijken, kopen en ... planten!

Nu, dat kan! Zelfs hartje zomer en met de bloemen er aan. Daarvoor moet u op een tuincentrum zijn, dat zogenoemde **containerplanten** verkoopt. Bomen, struiken en overblij-

vende planten in een pot of kunststofzak, die daarin werden opgekweekt. Ze hebben daardoor een uitstekend wortelgestel, heel compact. We laten ze goed volzuigen in een emmer water en knippen de scheuren daarna voorzichtig de pot o.i.d. er af. De wortels zakken direct in het plantgat en worden met vochtige grond bedekt en aangedrukt. Natuurlijk moeten de planten nu even „aangroeien“, maar de bloei zal gewoon doorgaan en de kans op mislukking is heel klein. De volgende jaren zullen de planten verder uitgroeien.

Containerplanten zijn wat duurder

dan „gewone“ bomen, struiken en vaste planten, die in de rustperiode (oktober of november – april of mei) worden verhandeld en geplant. De kans dat er iets mis gaat (uitdroge wortels) is daarbij echter eens zo groot. Als het om niet te grote aartallen gaat is een plant-in-pot verre weg te verkiezen, als was het alleen maar omdat de bloemen en bladere

Als de rozen nog bloeien, komen de herfsttijlozen onopvallend uit de grond en spoedig prijkt er een hele bos lila bloemen.

Crocus goulimyi een herfstbloei die na de beeldschone „Artabii“ bloeit en zodoende geeft zo'n groep verschillende soorten een bloeiplazier van vele waken.

veel beter te zien zijn. Zo'n duidelijke herkenning voorkomt immers eleurstellingen, als een plant toch niet helemaal aan de verwachtingen lijkt te voldoen.

Een ander groepje planten kan ook tarte zomer worden gepoot: de **verfstbloeiende knolgewassen**. Wat zijn dat nu weer, roept u misschien. Ongetwijfeld kent u dé droogbloeiër voor de vensterbank, op een schotelje zonder grond of vocht, ontzouwen zich tere, lila bloemen uit de grote bruine knol. De **herfsttijloos** is wat dat betreft een „vreemde snoeswaan”, die met weinig tevreden is. Althans een paar weken. Daarna moet zo'n knol de grond in. In het voorjaar groeien er machtige bladruiken uit, die in de voorzomer afsterven. Net als u ze helemaal vergeten was, verschijnen er in eens bleek-lila „potloden” uit de grond en wel enkele weken lang staan deze crocusachtige bloemen de tuin te versieren.

Tot verbazing van iedereen die ze ziet, want ze worden veel te weinig toegepast lijkt mij. Onbekend maakt onbemind, dat is zeker! Dat geldt nog sterker voor de **herfstbloeiende crocussen**, waarvan toch zulke aardige soorten te koop zijn. Van Tubbergen in Hillegom heeft er verscheidene en ook op de Amsterdamse Singel kunt u ze kopen. Let er eens op, een goede tuinwinkel of een flink tuincentrum zal ze wellicht ook verkopen. Augustus is voor deze knolgewassen de pootmaand. De eerste bloei volgt al na enkele weken.

Zet deze kleinere bloeiertjes wel op een opvallend plekje, bijvoorbeeld in de buurt van het terras of zichtbaar vanuit het huis.

Onkruiden P.J. de Penning.

Allyssum benthami

Een plantje dat we allemaal wel kennen uit onze bloementuin. Geen onkruid dus. Waarom ook eigenlijk? Ook in onze eenjarige bloemperkjes kunnen we geschikte zaden, in onrijpe en rijpe vorm, vinden.

Dat is gemakkelijker voor diegenen, die moeilijk van huis kunnen, of slecht ter been zijn.

Welnu, een van die tuinbloemen, die werkelijk een schat aan zaad leveren, is de genoemde Allyssum.

Laat u ze echter eerst rustig groeien en bloeien, waardoor ze uw oog zo wonderlijk kunnen boeien, met

hun ontelbare witte of paarse bloempjes.

Wanneer ze uitgebloeid zijn, is het juist op tijd om de planten in hun geheel aan de vogels voor te schotelen.

Net zo ontelbaar als de bloemen waren, zijn de zaadjes. Duizend zaadjes per plant, is veel te weinig geschat. Vele duizenden weet zo'n plant er te produceren.

Zoals gezegd: voor de vogelliefhebber, welke om wat voor reden dan ook aan huis gebonden is, kunnen deze planten een ware uitkomst zijn. Net als voor hun vogels trouwens!

N.B.v.V. Kalender 1980

Wees er vlug bij en bestel gelijk met uw ringen weer zo'n prachtige vogelkalender.

Vastgestelde verkoopprijs f 5,00 (Bfr. 80,-).

Voor afdelingen bij 10 of méér exemplaren slechts f 3,50 per exemplaar.

uw vraag | ons antwoord

RAAG:

Maar ik beginnend zebravinkenwever ben, zou ik u hierover enige vragen willen stellen. Op de TT heb ik bleekrug zebravinken ingestuurd, 2 weten 1 oude man en 4 jongen, waarvan 2 mannen en 2 poppen. Omdat ik over deze kleurslag en de euring daarvan enige vragen heb, tuur ik u hierbij een copie van de eurbriefjes.

'raag 1: Op verschillende briefjes taat „te weinig kleurafschieding“. hoe kan dit verholpen worden?

'raag 2: Op één keurbriefje staat ie opmerking „of man die nog moet itkleuren, of pop met wangvlek“. volgens mij is dit echter een pop en vel met de volgende kenmerken: een flanktekening, doch wel eenchte bestreping op de borst en de ogel heeft een lichte „wangvlek“. 3 hier misschien sprake van een utatie? Is het dan ook zinvol om et deze vogel verder te kweken?

'raag 3: Uit het ouderpaar (beiden leekrug) kweekte ik in de eerste onde een witte pop, terwijl de oveige vogels – ook in een later broedel – alle bleekrug waren. Kunt u de erkomst van deze witte pop ver-laren?

'raag 4: Kunt u zeggen, gezien de esultaten op de keurbriefjes, met welke vogels ik het beste verder an kweken?

'raag 5: Hoe is de bleekrug zebravink ontstaan, hoe lang bestaat deze leurslag en uit welke vogels is hij 3 kweken?

'raag 6: Omdat ik graag bastaarden an de zebravink wil kweken, wil ik raag weten of de kruising blauwrijksroodstaartje x zebravink moge-ijk is en hoe men dit het beste kan evorderen. Zo niet, met welke oorten is de zebravink dan wèl te ruisen?

C. R. te L.

ANTWOORD:

Het was zeer verstandig van u, om copieën van de keurbriefjes op te sturen, want nu kan ik zelfs „op afstand“ een goed beeld van uw vogels krijgen. Ik zal de vragen in de door u gestelde volgorde beantwoorden, hoewel uw vraag 5 eigenlijk de belangrijkste is!

Antw. 1: Als beginnend liefhebber doet u er verstandig aan om de standaardisen van de zebravinken aan te schaffen. U zult dan zien, dat van de bleekrug wordt gevraagd: **parelgrijs** op de kop en in de nek en **lichtbruin** in het vleugeldek. Verder staat er, dat de kleurscheiding tussen nek en rugdekkleur **zeer duidelijk** moet zijn. Gezien de aantekeningen op uw keurbriefjes, is dit laatste bij u een euvel dat verholpen moet worden. Dit kunt u het beste doen door de inkweek van een andere kleurslag in dit geval de **zwartmasker**.

Antw. 2: Over deze vraag heb ik alleen maar negatieve antwoorden. Wanneer het een man zou zijn, dan stuurt u deze veel te jong naar de tentoonstelling! U weet ondertussen zeker, dat het een pop is. Ook nu moet ik u teleurstellen: dit is geen mutatie, doch een pop, die mannelijke kenmerken toont. En deze moet u beslist uitsluiten voor de kweek! **Antw. 3:** De witte kleurslag is eigenlijk een heel bijzondere. Zij onderdrukt n.l. andere kleurslagen. We zeggen dan: het wit maskeert de kleur van de bleekrug. Als u uit twee bleekruggen een witte kweekt, dan zijn de oudervogels niet fokzuiver, doch wit verervend.

Antw. 4: U moet de meest forse vogels aanhouden voor de kweek. Hoewel één van uw vogels 87 pnt. behaalde, zegt het keurbriefje, dat deze vogel weinig flanktekening laat zien. Dit verklapt, dat de vogel in

z'n geheel te smal is. Niet mee verder kweken dus. De vogel met 88 pnt. is zeker wèl bruikbaar voor de kweek, al moet u de opmerking over de spitse snavel ter harte nemen. Een zebravink moet een mooie „stompe“ kegelvormige snavel hebben.

Antw. 5: De bleekrugmutatie is waarschijnlijk in Zwitserland ontstaan. Hoewel het een op zichzelf staande mutatie is, kunnen we het in feite beschouwen als een tussen-vorm van de grijze en de zwartmasker. In Nederland kennen wij de bleekrug nog maar sinds 1964. De naam van deze mutatie is wat verwarrend. Jammer genoeg hebben wij de Zwitserse (= Duitse) naam letterlijk vertaald. De vogel heet daar n.l. Hellrücke.

Antw. 6: Vorig jaar hebben de keurmeesters op speciale formulieren bijgehouden welke bijzondere kweekresultaten, mutaties en bastaarden zij aantreffen. Daaraan ontlenen wij de volgende kruisingen van de zebravink, nl. met het loodbekje (evt. zilverbekje), de cerasadine, de diamantvink en ... de vuurvink. Deze laatste is evenals het blauwgroenroodstaartje een Estrilda-soort, zodat ook bastaardering met dit familieid mogelijk moeten zijn. Persoonlijk heb ik echter deze kruising nog nimmer gezien. Wèl heb ik bastaarden bichenow x zebravink en Japanse meeuw x zebravink gezien. Het zal zeker de moeite lonen om de door u beoogde kruising eens te proberen. Hiertoe kunt u de beide vogels het best in een ruime kooi – of liever nog in een kleine vlucht onderbrengen.

het kweken van Europese vogels

door W. Höppener

Sportvrienden, als ik dit artikel schrijf, is het half maart en als u het onder ogen krijgt leven we alweer in de zomer. Onze gevleugelde vrienden zijn druk in de weer in verband met de gezinsuitbreidingen.

De partners (man en pop) hebben elkaar gevonden en ook de kweker is vol verwachting over het nieuwe leven, dat in zijn kooi of volière geboren gaat worden.

In mei legt iedere vogel een ei, zegt het spreekwoord en daarom zullen we het deze keer eens hebben over de kweek.

Met mijn vriend en collega de heer Jo Douven heb ik afgesproken, om enkele dingen, welke van invloed kunnen zijn op het kweken met onze vogels, tegenovergesteld van elkaar te doen. Wij willen zodoende te weten komen wat de meest juiste methode is. U zult er te zijner tijd meer van horen (lezen).

Bij onderzoek is gebleken, dat iedere vogelsoort gaat broeden, wanneer zijn favoriete voedsel overvloedig in de natuur aanwezig is. Ter illustratie het volgende voorbeeld. Als er in uw omgeving een houten nestkastje aan een muur hangt en er wonen pimpelmezen in, dan zult u zien dat deze vogels in de tweede helft van mei jongen hebben, want dan zijn er de meeste rupsen en die vormen het hoofdvoedsel van deze insectenetters gedurende het broedseizoen. Maar nu terug naar onze eigen vogels.

In mijn tweede artikel heb ik u ver-

teld, dat al mijn kooivogels in de wintermaanden bij elkaar zitten in één grote onverwarmde binnenvlucht en dat elke vogel een gekleurde knijpring om een pootje draagt. We weten dus nu, welke vogels als paar bij elkaar horen. Begin april gaan drie koppels naar de buitenvolière, t.w. putters, sijzen en kneuen (de overige koppels zitten dan in de kweekkooien).

Van te voren zijn de nestkastjes verschoond en ontsmet en ook de diverse dorre bremtakken zijn vervangen door verse. Omdat ik nu nog niet over kweekresultaten van dit jaar kan schrijven, vertel ik u iets over de gang van zaken in het afgelopen jaar.

Ik raap de eieren uit (tot het legsel compleet is) en ik ring de jonge vogels in de kweekkooien, maar ook in de buitenvolière. Maar om in de laatst genoemde kweekruimte de jongen te kunnen ringen, gaat niet zo eenvoudig. Dit kost moeite, geduld en tijd. De vogels moeten er aan wennen dat hun verzorger dagelijks in de volière komt (voer geven en drinkwater verversen).

Ik draag steeds een stofjas als ik bij mijn vogels kom, het gehele jaar door. Met de voerbak in de hand in de volière staan en praten tegen de vogels, of een paar meelwormen op de hand, zijn middelen om het vertrouwen van de vogels te winnen. Bij rustig optreden zullen de vogels spoedig wennen aan hun verzorger en niet angstig wegvliegen als deze in hun buurt komt. Het kost veel geduld alvorens het zover is.

Maar nu eerst nog even terug naar begin april. Alvorens de kweekkooi pels in de volière en/of broedkooien te plaatsen, krijgen alle vogels de E.S.B. 3 kuur (zie mijn derde artikel). Na controle of de vogels gezond zijn, (blazen op de buik) even tuel te lange nagels knippen en de veertjes rond de cloaca verwijderen kunnen de vogels in de voor hu bestemde kweekruimten geplaatst worden.

Sinds februari ontvangen de vogels naast de normale zaadmengeling ook eivoer waar inmiddels gekookte schelvisfilet aan toegevoegd is. Enkele meelwormen behoren intussen tot de vaste dagelijkse versterking want ook meelwormen moeten de vogels leren eten. Ook diverse half rijpe onkruidzaden zijn nu in ruime mate in de natuur te vinden. Om en keke te noemen: klein hoefblad (bevoordert de broeddrift), kruiskruid herderstasje, paardebloem (zeer belangrijk) en vogelmuur. U hoeft u maar te plukken.

Enkele druppels vitamine A-D, E en tarwekiemolie in drinkwater of eivoer, bevorderen de gezondheid en de voortplantingsdrift van de vogels. Ook grit, sepia en scherpe maagkiesel (bij de zaadhandel verkrijgbaar) moeten de vogels ter beschikking staan.

Tijdens het kweekseizoen het eivoer, kiemvoer en onkruiden dagelijks verversen. Dit om bederf en schimmelvorming te voorkomen en de vogels te behoeden tegen darmstoornis, of andere nare gevolgen. De bepanting van de volière staat er nu prima bij. Dit komt ook de vogels ten goede. Naast de soms noodzakelijke schuilmogelijkheid (tegen katten etc), bevordert de dichtbegroeiing in grote mate de broeplust van de vogels.

Het geeft ze afleiding en levert talloze dierlijke organismen zoals spinnen, vliegen, luizen en andere insecten, die als levend voer dienen vooral voor de jonge vogels.

Voor nestmateriaal hebben we natuurlijk ook al gezorgd. Er is keus genoeg. Sparretakjes (verdord), brentakjes, gedroogd gras, plantenworteltjes, mos, sisaltouw ± 5 cm lang (gekookt en uitgeplozen), donker paardehaar, witte watten, distelpluis, veren en pluis van de paardebloem. Elke vogelsoort moet zijn eigen nestmaterialen kunnen uitzoeken. Liever geen wol verstrekken daar deze zich om de poten van de vogels kan winden.

In de houten nestkastjes is een touwnestje vastgemaakt omdat sommige poppen slordige nestbouwers zijn en om te voorkomen, dat de eieren door het nest vallen, of dat te weinig warmte door het nest kan worden vastgehouden, hetgeen toch de functie van een goed nest is.

De nestkastjes in de kweekkooien worden aan de buitenkant bekleedt met conifeertakjes hetgeen de rust bevordert van het broedende popje. Een goede raad, zeker voor onervaren wildzangkwekers: „Pleeg geen massaproductie“. Dat wil zeggen, u moet geen eieren omleggen om meer jongen te kweken (alleen natuurlijk in noodgevallen). Laat elk ouderpaar zijn eigen jongen groot-

brengen en ben tevreden met wat u hebt. Wie het onderste uit de kan wil hebben krijgt de deksel op zijn neus, is een keiharde waarheid.

Trouwens vogels welke door pleegouders (andere dan hun eigen soort) zijn grootgebracht, zijn meestal kleiner. Dit is geen grootspraak, ik heb het zelf met enkele vogels meegemaakt. Het afgelopen jaar, stierven een groenlingpop en een putterpop toen het legsel compleet was. Daar ik geen andere mogelijkheid had, liet ik goedvoerende kanariepoppen de eieren uitbroeden en de jongen grootbrengen. Het verschil in grootte met soortgenoten welke door hun eigen ouders waren grootgebracht was duidelijk te zien.

Ook ben ik van mening dat deze vogels veel moeilijker door de rui ko-

men. Zou de verklaring hiervoor kunnen zijn, dat het speeksel of kropmelk van de moedervogel onmisbaar (onvervangbaar) is voor de jonge vogels? Ik kan het niet bewijzen.

Tot besluit van dit artikel wil ik nog even iets vertellen over eivoer. Er zijn veel kwekers die hun eivoer zelf aanmaken en de samenstellingen variëren soms erg. Een twistpunt is veelal het al of niet toevoegen van het eiwit aan het eivoer. Welnu ik maak reeds 10 jaar zelf het eivoer aan en ben er meer als tevreden over. Hier is mijn recept:

1 gekookt ei (8 min. koken) fijnmalen, 1 eetlepel conditievoer, ½ eetlepel druivensuiker, 1 eetlepel kindermelk, 1 eetlepel brinta, ½ eetlepel snoepzaad, 4 eetlepels beschuitmeel, ¼ eetlepel gemalen hennep, ¼ eetlepel mineralen, 1 suikerlepeltje honing. Hieraan wordt toegevoegd een stukje gekookte fijngemaakte schelvis. Dit alles bij elkaar levert een vrij droog eivoer op waardoor heen ik dan zoveel kiemvoer meng tot het geheel mooi (niet plakkerig) is geworden.

P.S. Inlichtingen over dialezing: tel. 045-316509.

GEZA SEPT

Voorkomt en geneest virusziekten en infecties.

Een goedkoop en afdoend middel dat eenvoudig toegepast kan worden: enige druppels aan het drinkwater toevoegen is voldoende.

Populierstraat 121 - 123
Tel. 070 - 60 23 84

**W. ROUPPE
VAN DER VOORT**

OPENING... OPENING... OPENING...

**HET KOMPLETE ASSORTIMENT
VOOR DE VOGELLIEFHEBBER**

kunt u vanaf 1 augustus 1979 bij ons aantreffen:

- boekenafdeling...
- vogelafdeling... (ook aankoop)
- kwaliteitszaden, opfokvoerders...
- honderden soorten kooien... alsmede
- een volwaardig assortiment aan diverse materialen

Onze eigen fabricatie en belangrijke importen staan borg voor kwaliteit en service.

BOVENDIEN WORDT TIJDENS DE OPENINGSMAAND 10% KORTING ZO MAAR VAN UW REKENING AFGETROKKEN. EEN BEZOEK IS NÚ MEER DAN OIT DE MOEITE WAARD!

Katalogus en prijslijst op aanvraag, f. 2,50 aan geldige postzegels bijsluiten.

Openingsdagen en -uren:

maandag t/m vrijdag : van 14.00 tot 20.00 uur
zaterdag : van 09.00 tot 13.00 uur

FAUNA LUX GROOT- EN KLEINHANDEL

Afdeling „discount“ - Brusselstraat 96 b
B-1681 Sint-Martens-Lennik - Tel.: 02/532.56.50

de lachduif (STREPTOPELIA ROSEOGRISEA VAR. RISOTIA)

Voor deze duif worden ook veel andere namen gebruikt, zoals tortelduif, koerduif of huisduif. Toch lijkt het me beter deze soort gewoon achduifje te noemen om verwarring met andere soorten te vermijden.

Hij tortelduifje zal misschien wel meteen gedacht worden aan de hier heimse tortelduif of de in grote mate voorkomende Turkse tortel waarover de volgende keer meer). In met lachduif geven we meteen een van de karakteristieke geluiden van deze vogel.

Een kleurbeschrijving lijkt voor dit irème-bruine duifje met de bekende zwarte band in de nek, haast overbodig, zo bekend is deze soort. Toch is het erg jammer dat er door sommige liefhebbers zo „neergekeken“ wordt op deze vogel; hij is immers zo gewoon!

Maar op één punt worden ze wel gevaardeerd: ze mogen namelijk vaak te jongen grootbrengen van andere, meer zeldzame of kostbare soorten duiven.

Ik heb al meer betoogd dat ik daar over het algemeen niet zo erg van houd, behalve als de door lachduiven grootgebrachte pleegkinderen later wel tot broeden gebracht kunnen worden. Maar vaak is het toch zo dat veel van de hier gefokte soorten (bijv. het zo bekende dolksteekduifje) zijn grootgebracht door achduiven. En ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat hierdoor de nakomelingen van zo'n soort sterk wordt verhoogd en dat dit louter gebeurt voor het geld. We mogen natuurlijk nooit generaliseren en dus doen gekkig niet alle liefhebbers zo.

Dat de lachduif als soort op zich, om zijn schoonheid e.d. niet gevaardeerd wordt blijkt wel uit het feit dat we op bijna geen enkele tentoonstelling ingezonden lachduifjes zien.

Dat is eigenlijk toch wel jammer want een in conditie zijnde duif biedt een prachtige aanblik.

Oorspronkelijk komt hij uit Noord-Afrika en omgeving en hij is verwant aan de hier in het wild voorkomende Turkse tortel.

Omdat hij uit droge, dorre streken komt, is de vogel erg taai en kan hij ook in gevangenschap vele tientallen jaren oud worden.

De wilde vorm wordt al jaren niet meer geïmporteerd en dat is ook niet noodzakelijk want ze worden gemakkelijk gekweekt hier.

Toch zou het leuk zijn om de wilde vorm eens naast de tamme vorm te zetten om te kijken in hoeverre de tamme verschilt van de wilde. Ik denk dat de oorspronkelijke soort heel wat forser is.

De lachduif kan zowel in een voliëre als in een kooi worden gehouden. De kooi voor één duif moet toch wel minstens 70 cm lang, 40 cm hoog en 40 cm diep zijn. Voor twee duiven is het beter dat de kooi zo'n 15 cm langer is.

De stokken moeten een middellijn hebben van ongeveer 2 à 3 cm.

In een voliëre kunnen meerdere paartjes tezamen worden gehouden. Hoewel veel liefhebbers hun duifjes buiten laten overwinteren, is dit toch niet ideaal. Ze zitten dan meestal de hele dag te kleumen en vatten soms kou. Beter is het ze een in ieder geval vorstvrij nachthok te geven of (als u ze in een kooi hebt) het hok binnen te halen.

In het laatste geval moet u de geslachten wel scheiden, want anders blijft het duifnetje (vrouwje) doorgaan met eieren leggen en dat is niet goed.

Het beste is om ze buiten gehoorsafstand onder te brengen want als het vrouwtje het dofertje hoort koeren is er alle kans dat ze de eitjes toch gewoon op de bodem van de kooi legt.

Dit scheiden hoeft niet te gebeuren in een onverwamd nachthok. Door de lagere temperaturen verdwijnt de geslachtsdrift vanzelf.

Als voedsel geven we het kant en klare lach- of tortelduifvoer en enkele malen per week wat kracht of opfokvoer voor zaadeters. Elke dag wat groenvoer en het menu is compleet. Voor de spijsvertering is het noodzakelijk dat de duiven de beschikking hebben over fijn grit; het zogenaamde kuikengrit is zeer geschikt.

Het geslachtsonderscheid is vaak lastig. De meeste doffers zijn wat forser en/of hebben een grotere kop. Toch is de beste manier van sexen door de vogels te observeren. Het mannetje begint in het voorjaar al gauw te buigen en te koeren voor het vrouwtje en hij zoekt dan een geschikte nestelplaats in de kooi op. Is die er niet dan gaan ze allebei in een hoekje op de grond zitten.

Krijgen uw vogels nooit eieren en bent u niet zeker van het geslacht

dan hebt u waarschijnlijk twee mannetjes. Vindt u vier eitjes in het nest dan moet er geruild worden want dan bezit u twee duifnetjes.

Als nestelplaats kan een klein mandje dienen of een plankje van 15 bij 15 cm, met een opstaand randje van een centimeter of vijf.

Hierop leggen we wat kleine takjes of wat stro (kortgeknipt). Hooi mag natuurlijk ook. Al heel gauw liggen er dan twee eitjes in het nestje en die eitjes gaan de duiven afwisselend bebroeden. De duifin broedt 's nachts en een gedeelte van de ochtend. Dan wordt ze afgelost door de doffer tot tegen de avond en zo gaat dat de hele broedperiode, die een dag of zestien duurt, door.

Als er eenmaal jongen zijn dan moet er elke dag flink krachtvoer worden gegeven. Als alles goed gaat, groeien de jongen zeer snel en na twee en een halve week vliegen ze uit het nest en gaan zelf al wat graantjes meepikken. De ouders en met name de doffer blijven de jongen nog geruime tijd bijvoeren, terwijl ze toch alweer aan een nieuwe broedperiode zijn begonnen. Na een paar weken halen we de jongen weg omdat de ouders zich nu bezig moeten houden met het nieuwgeboren spul.

Meer als drie broedsels per seizoen zou ik zeker niet laten doen, anders putten de oudjes zich veel uit.

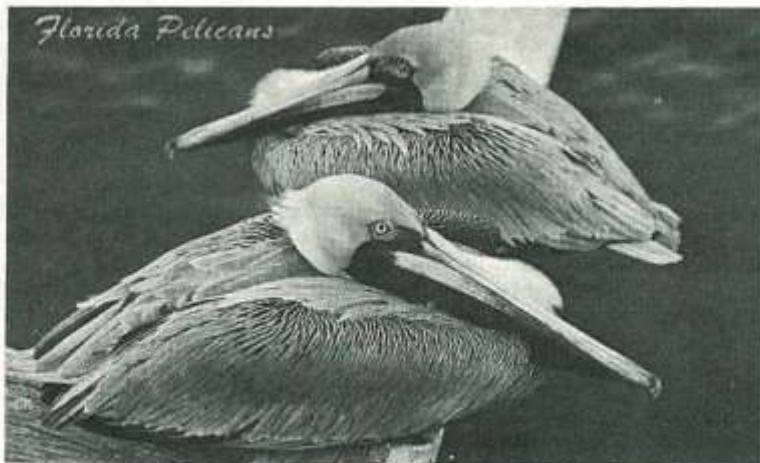
Een probleem is vaak: wat doen we met de gefokte jongen. Bij de dierenwinkel staan ze meestal niet zo te springen om lachduiven omdat er niet genoeg „handel“ in zit m.a.w. er is niet zoveel vraag naar.

En omdat veel liefhebbers de duif wat gewoontjes vinden willen wij ze ook niet hebben, behalve misschien als voedsterduif.

Bij deze duivesoort zien we grote onderlinge verschillen bijv. in grootte, bouw, kleur enz. Het moet toch mogelijk zijn om dit ras eens wat te verbeteren om zodende tentoonstellingsexemplaren te krijgen die het echt goed „doen“.

Behalve de wildkeur is er ook een witte en zelfs een bonte vorm gekweekt. Ook deze kleuren kunnen qua type, kleur enz. nog wel wat verbeterd worden. Met name de witte duif is te klein van stuk, zoals vaak te zien is.

J. Versloot

Florida Pelicans

Zoals in Afrika's zg. wildtuinen de zoveelste nafok beschermde olifanten, giraffen, leeuwen rustig op de autoweg blijven kuieren of pitten gaan de Pelikanen nauwelijks nog voor de mens uit de weg. Men kan ze dus zonder lukraak gauw even af te drukken al instellend fotograferen.

de pelikaan

(De gangmaker van Amerika's vogelreservatswezen)

Het kan niet anders of „pelecanus" zal – verdwaald tussen de erfelijkheidsperikelen in de kanariekweek en broedproblematiek bij pak weg de toerakos – als een vreemde „anas", eend, in de leesbijt op de lezer(es) overkomen. Maar misschien kunnen de kieken en de reisbrief erom heen dit vrijpostig binnenvliegen 'n beetje goedmaken . . . Let wel, ook schrijver dezes was nou nooit zó kapot en weg van „pelecanidae" tot de winterellende '79 hem dwong naar o.a. tot bij het 3 bunder kleine „Pelican Island" voor Florida's oostkust te vliegen. Toen namelijk diens ingesneeuwde en/of stukgevroren transportmiddeltjes (fiets, plof, Lada) hem in de steek lieten, zodat zelfs brood en 'n sigaatje halen onmogelijk werd, moest hij wel per openbaar vervoer (trein, bus, taxi, tram) op Schiphol zien te komen. Om 3 dagen later onder de brandende zon, intdood en ontroerd, onderin Florida vanaf het hotelbalkon op nog geen 7 meter afstand op de oceaangolven te zien dobberen de . . . Amerikaanse Bruine Pelikaan! De pelecanus occidentalis. Dat was in de Everglades, waar elke natuurliefhebber wel eens van gehoord zal hebben, een enorm – voor Hollandse begrippen onmetelijk – natuureservaat, een zg. Wildlife refuge.

Dit officieel Nationaal Park genoemd beschermd gebied valt er onder Binnenlandse Zaken. Juist op grond van die uitgestrektheid is het niet, als bijv. ons Naardermeer beperkt tot één milieu waarbij de lezer(es) vanzelf denkt aan het Zwarte Water rondom één, dé lepelaarskolonie. Dit areaal is daarentegen verdeeld over, in elkaar overlopende „bodemgesteldheidsvakken"; en wel van drassig rietland via aangrenzende dennenbossen en cypreswouden

plus mangrove-opstanden tot grazige prairie en gebergte. En die variatie brengt vanzelfsprekend telkens andere dier- en plantensoorten met zich mee. Zoetwater-, brakwater-, zeewaterfauna enz. De bezoeker kan er wat zijn persoonlijke smaak betreft eerst voorsorteren; door namelijk bij aankomst met een verkenningsvliegtocht op maar 25 meter hoogte te beginnen; een gids wijst op de diverse landschappen en ecologieën, samenlevingen, daar bene-

den. „Hier onder u onze grootst krokodillenverblijfplaats; ginds precies, tegen die rots aan – broeden de laatste 50 kweekstellen van de zuidelijke witkoparend; nu zitten we boven de plassen, waarin de 80 zeekeoien, de manatees, van 4,6 meter onder water grazen; in de district met die sparren en palme ziet men weleens panthers, de cougar zozegd enz." Na landing ma een ieder in zijn (huur)wagen met max. 80 km/uur over de asfaltwege op safari vrijelijk dat uitgekozen ter rein gaan opzoeken. Daarnaast kan de gast zich elke ochtend bij het informatiecentrum vervoegen. Wi schildpadden wil zien kan met op zichter Jan, wie meer voor witte dan wel rossige reigers voelt op excursie met Piet mee; dikwijls een dr. in de biologie of ornithologie. B slecht weer kunt u er lezingen bij wonen. Fantastisch.

Dat men er reglementair geen (levende) souvenirs van mag meene men spreekt vanzelf. Nu is de rivier die vrijwel stilstaand door de ondoor dringbare rimboe stroomt, geen be vaarbaar „kanaal" als onze Maas c IJssel maar bestaat bij een breedte van liefst 80 km doch slechts 15 cm diep uit in feite ondergelopen land zeg maar een overstromde provincie. (Terloops opgemerkt: de broi van de Nijl is net zoiets, één water massa, reden waarom men er eeuwenlang maar nooit de oorsprong van kon vinden.)

Naar spreekt de broed-, broei- en psaiplaats van duizenden levensvormen; van muggen en slakken tot daarvan bestaande zwartkoppige bosoeievaars en natuurlijk alligators. Van 1,80 tot 3,70 meter niet te vergeten. Die laatste – niet te verwarren met krokodillen – zijn, zich beschermd voelend, finaal vinger tam geworden. Ze blijven bij nadering van de mens als bij ons die koeten en lijsters rustig zitten of gaan door met waar ze aan bezig zijn. Dankzij die aanpassing kon zo juist 75% van 's lands alligatorbestand van de lijst der nagenoeg uitgestorvenen afgevoerd worden naar de „enkel bedreigde" soorten.

Het klimatologisch mooie van dit areaal is, dat het met een tussen temperatuur gezegend is. Voor de diereninventaris komt dit hierop neer, dat tropische vogels uit de nabije Caraïbische snikhete streken hier in Zuid-Florida nog net kunnen uithouden. En omgekeerd die uit de

oordelijke, gematigde luchtstreken er ook wel kunnen harden al konen zulke immigranten er zelden tot vasten. En dat is nou net het geval met onze brave grijsbruine Pelikaan; hij is hier treklogé, wintergast. De doorgewinterde of belezen vogelvriend(in) hoeft niet onderwezen te worden hoe sommige vogels abbels hebben! Veel noten op hun ving; ze willen desnoods wel gejen op dit fruit of dát zaad maar aan prompt het hoekje om of ze ggen schiere eieren bij een ander, 'mee overeenkomend vruchtje of zwat eender graan.

o ook in de natuur; de flamingo jv. komt om onbegrijpelijke redenen niet meer naar Florida, wel is er en stabiele kolonie van de evenveer lastige, veeleisende rose lepepar. Als er 'n grapje tussendoor ag; de dagjesmensen uit het narige Palm Beach bij Miami denan, omdat het hotel er Flamingoodge heet, dat als lepelaars zien, it flamingo's zijn. En dat laat het orecapersoneel maar zo. Over dat igies gesproken; er zijn ook mogelkeden voor de smalle beurscatorie: op een afgebakend terrein ogen tenten opgezet worden. Men et er net zo goed fietsers met-rood-achterop als Cadillacs en dyota's ... En toch is er (nog) een sprake van e entoeristeninustier.

ie Tarzan-achtige mangrovegroei ings o.m. de zeekust met z'n wir-ar van kromme luchtwortels is eer zo'n gespecialiseerd biotoop, us een leefmilieu of voedingsboem, 'n wereld op zich. Hierin o.a. en elders onbekende mangrove-ekoek, -valk, -muskusrat. Een zeldme, nergens anders aardende us, de Cape Sable sparrow, derslve de Zandkaapmus, ondervindt eer last van een, zich juist in deze 'nstandigheden óók thuis voelend ierenggenre, dat 't op 's mus eitjes amunt heeft.

e dierenkweker kan zich voorstel-n hoe zo'n massaal fokstation in-alle-vrijheid een haast onbegonnen, ndeloos stuk kopzorg en een on-losbaar probleem vormt! Je mag - niet één verdelger afremmen laat aan uitroeien om een ander (het 'ooi-)dier er boven op te helpen. een visotter afschieten om de ierzenpopulatie op te pepen ... r niets invoeren, hoogstens 'n ver-ilderde kat 'n halt toeroepen. Zo ewonderde" de ondergetekende

op de alligator-farm van de firma Chr. Lightburn in St. Augustine - goed gemikt, lezer, bij het Daytona Beach autocircuit - de nieuwe wilde zwijnen. Tijdens de malaise van de 30-er jaren lieten de negerkeuterboeren omdat ze er geen voer noch afnemers voor het spek voor hadden hun varkens tot beter tijden in het bos hun eigen kostje opscharrelen ... Nu hoort de bosbig tot het erkende jachtwild; net Veluwe evers maar dan bont!

Terug naar onze uitgangspeilkaan, Als in de titel aangekondigd is hij het, die de stoot tot de nu 390 stuks tellende keten van natuurreservaten gegeven heeft. Nu 76 jaar geleden werd hij op 14 maart 1903 door president Th. Roosevelt (naar beveerd wordt van Nederlandse komaf) in zoverre in bescherming genomen, dat men pelikanen niet meer op hun speciale broedplaats mocht komen doodslaan. Met name op dat bij de ontdekking al naar deze vogel genoemde Pelikaneneiland(je). Het heette dat wat arme drommels voor hun levensonderhoud aangewezen waren op de eier- en verhandel, maar de publieke opinie kreeg door dat de hebberige vissers - van het standpunt uitgaande, dat hun dat in hun besommingen, in hun vangsttotal, móést schelen want een pelikaan kan toch heel wat vis op?? - er uitroeiers op uitstuurden; een variant op het huidige robbenwelpen knuppelen! In de staat Oklahoma, eens al een toevluchtsoord voor de Indianen, volgde in 1905 met zeg maar een heils-

legertehuis voor de nog overgebleven, schandelijk achtervolgde bisons. De fiere prairiebuffel, neef van en trouwens kruisbaar met de wisent van Europa. Californië en Oregon volgden in 1908 met specifieke watervogel-vluchtelingenkampen. Uiteraard voor de trekkende species uit het noorden; ook al identiek met ons Waddenvraagstuk: aardappelpolder of vogelparadijs ... ? Dit jaar verwacht de Amerikaanse PTT 18 miljoen \$ uit de opbrengst van de zogeheten eendenzegels.

Merkwaardigerwijs heeft de nu opgedoekt wordende NASA mede dit pelikaneneiland gered. Een olieraffineerderij deed er zo'n verleidelijk bod op, dat het belang (??) van een handvol economisch toch niks opleverende pelikanen er allicht bij in het niet viel. Maar vadertje staat duldde geen enkele vestiging in de buurt van zijn topgeheimen op Kaap Canaveral resp. het Kennedy Ruimtevaartcentrum, nu 'n troep vervalende gebouwen en oudroest. Moge andere soorten ook zo boffen als de kwetsbare pelikaan! Brehm zei het al, dat deze overigens schrandere, rille, wantrouwige vogel 's nachts op zijn rustplaats een doodmakkelijk schot is: „zij hebben reeds aan eene lading fijne hagel genoeg“. Al zult u wel nooit zo'n knaap in een TT-kooitje houden het is een boeiend studieobject; in dierentuinen en verzamelingen heeft men nooit last met deze gauw verrouwelijk en mak wordende grote bek.

G. de Josselin de Jong

de plukkende papegaai

door G. Th. F. Kaal, dierenarts te Amersfoort

PROBLEEMSTELLING

De titel van dit onderwerp zou doen vermoeden dat het grote probleem van vogels die zichzelf plukken, alleen maar bij papegaaien voor zou komen.

Hoewel het verreweg het meeste bij papegaaien voorkomt wordt het ook wel degelijk bij andere vogels gezien. Bij talloze parkietensoorten (grasparkieten, rosella's enz.) zien we dit probleem. Niet alleen bij solitair gehouden parkieten maar ook bij vogels die in de volière gehuisvest worden.

Wij allen onderkennen dat het een groot en naar probleem is. Op de eerste plaats voor de vogel zelf en voor degene die de vogel moet verzorgen maar ook voor degene die zo'n vogel moet cureren. Door het voortdurende plukken wordt het mooie verenpakje vernietigd, waardoor de vogel er afschuwelijk uit komt te zien. Door dat plukken gaat de vogel ook vaak in conditie achteruit, alhoewel dit niet altijd het geval behoeft te zijn. Het gaat in ieder geval ten koste van de gezondheid van de vogel.

OORZAKELIJKE MOMENTEN

Er zijn in de loop van de jaren diverse theorieën ontwikkeld omtrent de eigenlijke oorzaak van het plukken. Geen van allen zijn tot nu toe erg bevredigend geweest. De meeste deskundigen zijn tegenwoordig wat voorzichtiger om te spreken van een bepaalde oorzaak. **We spreken**

nu van een complexiteit van factoren die elkaar kunnen versterken tot een ongunstige uitwerking.

Bij parkieten die paarsgewijze in de buiten- of binnenvolière gehouden worden zien we soms in de lente tegen de broedtijd dat de pop of man zich gaat plukken zowel op de buik als op de schouders. Dit is een stoornis die vaak tijdelijk is. Wanneer de „broedhormonen" weer in evenwicht zijn gekomen is het plukken vaak over en de vogel is in de vroege herfst na de rui weer normaal. **Psychische** invloeden zouden een voorname rol van betekenis spelen.

De vogel zou te weinig afleiding hebben en als uiting daarvan gaat zo'n vogel zich zelf maar plukken, ten einde raad. Uit de talloze voorberichten kunnen we vaak opmaken dat verveling niet als echte oorzaak aan te geven is, wel als een factor die meespeelt in het gehele complex, m.a.w. als het plukken begint zal verveling het plukken snel doen verergeren, want papegaaien zijn psychisch duidelijk beïnvloedbare vogels. Veel is er geschreven over tekorten in de papegaaienvoeding. Dit kunnen tekorten zijn in de **vitaminevoorziening**, of in **mineralen en spore-elementen** maar veeleer in tekorten van de elementaire bouwstenen van een vogellichaam en we denken dan vooral aan de **aminozuren**, de bouwstenen van de eiwitten. In de natuur heeft de papegaai een overvloed aan natuurlijke voedingsstoffen: allerlei rijpe en onrijpe za-

den, vruchten, insecten, larven en enz. M.a.w. een enorme gevarieerdheid in het dagelijkse menu. De vogel eet waar hij op dat moment behoefte aan heeft en ook nog lekkert.

Nu wordt die vogel in een kooi geplaatst en de eigenaar mag al bij zijn – wanneer het om een direct importvogel gaat – als die vogel zaad eet. Meestal een zaadmengeling bestaande uit verschillende soorten zaden maar die vogel eet natuurlijk die zaden die hij het lekerste vindt. Die zaden zijn meest zonnebloempitten. Dit zijn zaden die weliswaar een hoog eiwitgehalte bezitten maar ook een zeer hoog vezelgehalte en dit is natuurlijk een eenzijdige voeding.

De vogel wordt kieskeurig en dan kunnen we die vogel van alles voorzetten maar hij eet het gewoon niet. Dit is een groot probleem, waarbinnen alle papegaaieliefhebbers mee te kampen hebben. Door die eenzijdige voeding krijgt de papegaai een tekort aan nutriënten die nodig zijn voor een gezonde stofwisseling. Juist door die eenzijdige voeding denken we aan een tekort aan een of meerdere vitaminen, speciaal vitaminen van het B-complex. We denken aan de mineralen en sporelementen. We denken vooral – en dat is misschien ook wel het kernprobleem – aan de basisstoffen voor de voor de bouw van de vogel en voor de ontwikkeling **noodzakelijke aminozuren** o.a. arginine, lysine, methionine enz.

Het plukken kan ook, volgens sommigen, optreden in samenhang met een normale of abnormale rui. Een vogel ruit soms te veel of te laat en het uitbitten van een in ontwil-

„Geplukte" grijze roodstaartpapegaai.

Grijze roodstaartpapegaai met kraag.

eling zijnde veer geeft jeuk en irritatie. In een pas uitgebotte veer zit rij veel lichaamsvocht. Dit vocht ruikt de vogel er uit. Hij vindt dit slijkbaar lekker. De vogel gaat door met plukken en zuigen en deze snel aangeleerde gewoonte wordt al poedig een buitengewone nare aangelegenheid. Ook parasieten kunnen irritatie veroorzaken met alle nare gevolgen van dien.

Voogte en dan denken we aan een relatieve vochtigheidsgraad onder de 40% zou volgens de Franse onderzoeker Viguié ook een funeste uitwerking hebben op het vederleed. In de praktijk kan men dit ook merken bij die vogels die in een centraal verwarmd huis vlak bij de radiator staan. Die droge stralende warmte heeft beslist een ongunstige uitwerking.

Bij plukkende papegaaien waarbij evens ook nog een spontaan veeruitval geconstateerd kan worden dan lenken we vooral aan een **hormoonstoornis**. Veeruitval zien we dan vooral boven op de kop, daar waar de vogel met de snavel niet bij kan. Er zijn er waarschijnlijk nog meer theorieën ontwikkeld. Een bepaalde behandeling kan slagen of falen. We kunnen in een keer goed „schieten” en andere keer weer helemaal verkeerd. We kunnen dan ook soms een heel enthousiast verhaal lezen over een geslaagde behandeling. Het tegendeel kunnen we helaas ook zien. We hebben papegaaien zeer snel zien herstellen met het vertrekken van een aminozuurconcentraat, een andere keer had het bedienen hiervan totaal geen effect.

HERAPIE

Voordat we een behandeling instel-

len moeten we proberen of we een aantal oorzakelijke factoren kunnen elimineren. We zullen een goed klinisch onderzoek moeten instellen. We zullen moeten onderzoeken of de vogel parasietvrij is. Dit is het beste te onderzoeken met behulp van een goede loupe want met het blote oog ziet men die toch vaak al te gemakkelijk over het hoofd. In de praktijk doen we dit met een sterk vergrotende loupe met ingebouwde verlichting. We denken aan een vitaminegebrek wanneer we ook veel afgebrokkelde veren zien optreden. We gaan de voeding na, de huisvesting, de plaats waar de vogel in de huiskamer staat en of de vogel voldoende afleiding heeft.

POLIKLINISCHE BEHANDELING IN DE PRAKTIJK

Eerste behandeling

Afhankelijk van de bevindingen: vitamine en/of hormooninjectie. Vitamine-mineralenconc. in het drinkwater of door het bijvoer.

Aminozurenconcentraat wordt vaak gecombineerd gegeven met de vitaminen in het bijvoer. Indien nodig moet de vogel bevrijd worden van uitwendige parasieten m.b.v. een veilig anti-parasiticum. We geven het advies de vogel zo veel mogelijk afleiding te geven bijv. in de vorm van een radio (geluid) het verstrekken van verse wilgen- of andere takken. De vochtigheidsgraad in de omgeving van de vogel verhogen indien deze te laag mocht zijn. We kunnen de papegaai ook regelmatig met behulp van een bloemenvernevelaar met water sprayen. Soms heeft het bijplaatsen van een tweede vogel (bijv. een grasparkiet) een gunstige uitwerking.

We moeten de voeding verbeteren, meer dierlijke eiwitten geven. We kunnen dit bereiken door te proberen of de papegaai kleine snipper-tjes rauw vlees wil eten. We kunnen eiwoer geven of geel van een hard gekookt ei, verder miereneieren en meelwormen enz.

Tweede behandeling na drie weken

Herhaling van de injectie indien dit nodig is en doorgaan met de noodzakelijke nutriënten. Wanneer we totaal geen verbetering zien kunnen we beginnen met een antipikspray of -emulsie (daumex, finalgon of aloë-tinctuur). Soms geeft een dagelijkse spray met een synthetische bijnierhormoon een gunstig effect. Ook nu moeten we niet vergeten om met het aminozuurconcentraat door te gaan.

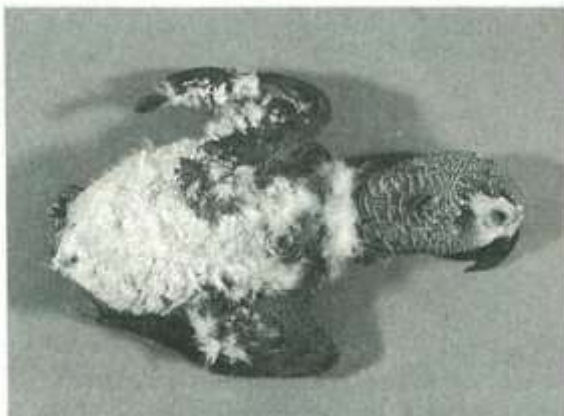
Controle na negen weken

We gaan door met het middel, waarvan we denken dat deze het best geholpen heeft. Hebben we totaal geen resultaat gezien dan moeten we eventueel overgaan op wat drastische methoden. We kunnen de vogel een kraag omdoen om zodoende het plukken te voorkomen. Ook kunnen we proberen om de voorkant van de ondersnavel V-vormig uit te knippen. Met deze methode heb ik soms een verrassend resultaat bereikt. We moeten ons wel realiseren dat deze laatste methoden alleen maar de verschijnselen bestrijden en beslist niet de oorzaak. We hebben het vermoeden dat, wanneer de jonge veren voldoende zijn uitgebot, de jeukprikkel veel minder geworden is en dat daarom de vogel minder neiging vertoont om weer te gaan plukken.

Plukkende grasparkiet

Amazone papegaai „opgegeten” door ectoparasieten.

het heeft rode ogen en het vliegt, rara

door Jan Kuiper

Regelmatig word ik geconfronteerd met het heersende onbegrip over de twee verschillende soorten roodogen bij de kleurkanaries. Samenvattend komt de vraagstelling vrijwel altijd neer op het volgende:

Hoe kun je zien of het een phao of een satinet is?

Hoe komt het dat isabelsatinetten meer pigment laten zien dan groensatinetten?

Waarom zijn bruin-ino en groen-ino in één groep ondergebracht, het zijn toch twee verschillende vogels eigenlijk?

Bestaan er ook isabelino's die pigment laten zien?

Hoe komt het dat agaatsatinetten zo slecht van isabelsatinetten te onderscheiden zijn?

Mijnheer, mijn bruinsatinetten zijn als isabelsatinet gekeurd, die keurmeester kent ze zeker niet hè?

Zo maar een aantal vragen, van zeer uiteenlopende aard, dat had u zelf ook geconstateerd. De mutaties die de kanarie rode ogen bezorgen zijn echt niet van vandaag en ook niet van gisteren, eigenlijk is het een tikkeltje merkwaardig dat juist nu zo veel vragen over deze kleurslagen loskomen, ik had die wel in een veel vroeger stadium verwacht, toen kwamen ze niet, vreemd. Naar mijn mening is de beantwoording van de vragen afzonderlijk tamelijk zinloos, ik denk dat het beter is om het fenomeen „roodoog” maar eens grondig in zijn geheel te behandelen. Een gewaarschuwd mens telt voor twee, ik moet u waarschuwen dat U MIJN benadering voorgeschoteld krijgt, het is niet ondenkbaar dat anderen er anders over denken. Dat is te voorspellen omdat ook anderen, o.a. Veerkamp, reeds over deze materie hebben geschreven in het voortreffelijke maandblad dat Onze Vogels heet.

VERSCHILLEN IN DE VERSCHIJNINGSVORM

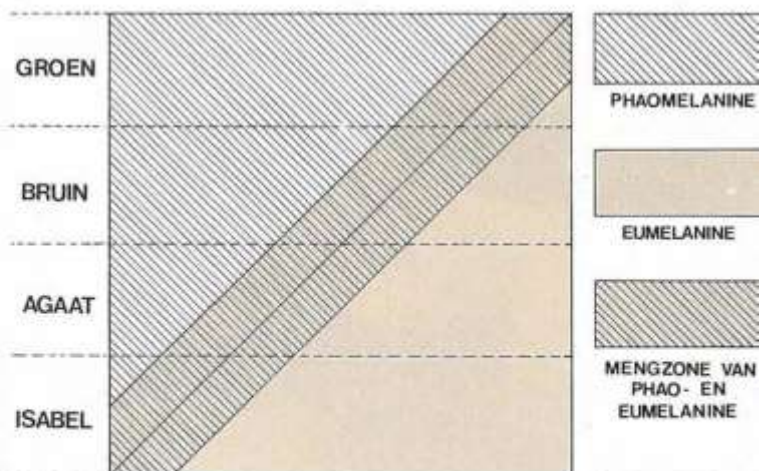
Kijk eens even mee naar de bijgeplaatste foto's, twee zilvertinten, de

ene is een phao-ino. Bij of eigenlijk aan de vleugelpennen ziet u duidelijk een bruine omzoming van iedere pen afzonderlijk, dit nu is een specifiek phao-kenmerk, bij phao's ligt het pigment dus als een zoom in de rand van de veer. Bij een nauwkeurige beschouwing ziet u diezelfde omzoming ook in de rug en in de staartpennen, de omzoming van de rugbevedering veroorzaakt een tekeningspatroon, dit patroon wordt in de standaard marmering genoemd. De andere foto is een satinet, de karakteristieke omzoming van de phao is hier niet zichtbaar, dat kan ook niet, bij satinetten ligt het pigment gegroepeerd langs de schacht van de veer, ligt dus duidelijk ergens anders dan bij de ino het geval is. Ik kan me vergissen, ik denk dat het verschil in pigment-ligging zo duidelijk is dat niemand zich hoeft te vergalopperen bij het herkennen van ino en satinet. (U wist toch dat een phao een ino is?)

VERVAGING VAN HET ONDERSCHEID

De inofactor werkt als een beletter van de eumelanine, de eumelanine die normaal aanwezig zou moeten zijn is bij ino's afwezig. Die afwezigheid maakt van de agaten en isabellen in de ino-groep vrijwel pigmentloze vogels, slechts in het gunstigste geval is nog enig pigment

waarneembaar. Vanzelfsprekend is dan ook de specifieke pigmentligging niet of nauwelijks meer afleesbaar, wat goed zichtbaar blijft is de rode oogkleur. Groen-ino en bruin-ino zijn niet of slecht van elkaar te onderscheiden, dat is niet zo vreemd als in aanmerking wordt genomen dat het overgebleven pigmentbezit voor beide vogels ongeveer even groot is, om die reden zijn groen-ino en bruin-ino samengevoegd onder de „verzamelnaam” phao, duidelijk aangevend het resterende pigmentbezit. De satinetfactor werkt als een beletter van de phaomelanine, de phaomelanine die normaal aanwezig zou moeten zijn is bij de satinetten afwezig. Die afwezigheid maakt van de groenen in de satinetgroep vrijwel pigmentloze vogels, soms is dat eveneens het geval met bruinen, soms zelfs bij agaten. Ook hier geldt dat dan de karakteristieke pigmentligging niet of nauwelijks meer waarneembaar blijkt te zijn. Dan blijven we zitten met een groep vogels met rode ogen die niet of het zichtbare pigmentbezit „thuisgebracht” kunnen worden met redelijke nauwkeurigheid, terecht zijn de ze wel degelijk van elkaar verschillende vogels ondergebracht onder de „verzamelnamen” rubino-lutino albino, al naar gelang de vetste kleur. Bij deze groepen horen ook nog de ongepigmenteerde roodogen.

VERSCHILLEN IN RESTPIGMENT

In de voorgaande behandeling heb ik gepoogd duidelijk te maken dat zowel de inofactor als de satinetfactor door mij als beletters worden beschouwd. VOLLEDIGE beletters? Denk van niet, maar, ook de castinoïdebeletter CB is niet volledig effectend, wordt desondanks wel egelijk als beletter geaccepteerd voor kanarieminnend Nederland. Samenvattend:

Bij ino's blijft de vorming van eumelanine achterwege, het rest-pigment heet phaomelanine; bij satinetten blijft de vorming van phaomelanine achterwege, het rest-pigment heet umelanine.

Bekijk nu eens op uw gemak het voor mij vervaardigde diagram, bij de vervaardiging heb ik me laten leiden door de zichtbare rest-pigmenten, van ino en satinet dus. De brede diagonaal is erin gebracht om de verschillen in pigmentbezit die bij alle gepigmenteerden te signaleren tenminste enigszins op te vangen. Denk nu eens even alle eumelanine weg uit het diagram, wat dan rest is de phaomelanine, afleesbaar wordt dan dat groen- en bruin-ino inderdaad een vrijwel gelijke hoeveelheid phaomelanine kunnen bezitten, afleesbaar wordt ook dat bij agaat-ino's en isabel-ino's hoegenaamd een pigment meer overblijft in verhouding tot een normaalvogel, dan de nogal „blanke” verschijningsvorm niet tegenstrijdig aan mijn opvatting over beletten. Denk nu het andere pigment, de phaomelanine, eens weg. U ziet dan dat, in tegenstelling met de inofactor, de isabelserie het grootste rest-pigment bezit, beter gezegd, de grootste hoeveelheid rest-pigment bezit. Van beneden naar boven het diagram overend zult u net als ik vaststellen dat het helemaal zo gek niet is dat de roensatinet vrijwel geen pigment meer kan laten zien. De verschijningsvormen in de praktijk van de verse roodogen ondersteunen de constructie van het diagram, mijn opvatting over de satinetfactor als phaomelanine-beletter wordt nog steeds niet weerlegd door de praktijk.

VERSCHIL IN VERERFING

De inofactor vererft onafhankelijk en recessief. Hetgeen inhoudt dat de factor NIET gebonden is aan het X-chromosoom en dat zowel mannen

